

ŠVYTURIYS

REDACCION y
ADMINISTRACION
Av. Montes de Oca
— 85 —
U. T. 23-4675
Bs. Aires
Abierta de 8 a 12
y 18 a 20 horas

LIETUVIŠKOS MINTIES SAVAITRAŠTIS
Isteigtas 1930 met. rugpjūčio 2 d.
LEIDŽIA A. LIET. KATALIKŲ FEDERACIJA

Semanario Lituanio "EL FARO"
Fundado en 2 de Agosto de 1930.
REDAGUOJA REDAKCINE KOMISIJA

Concesión 1075
FRANQUEO PAGADO
TARIFA REDUCIDA

Kaina metams: \$ 4.00. Pasmiečiui: \$ 2.00

METAI VI. BUENOS AIRES — KETVIRTADIENIS, Balandžio — Abril Mėn. 23 d. 1936 m. Nr. 270. Adreso pakeitimas: 10 c. — Ata. Nr. 10 c.

ANGLIJA

Manufaktūros prekyba gerai sekasi.

Manufaktūros prekyba su užsieniais parodė gerus rezultatus. Eksportas į Norvegiją, Švediją, Daniją ir Argentina per paskutinius 20 metų yra pašokęs 40%. Pasiekimas aiškinamas sudarytomis palankiomis Anglijos prekybai sutartimis.

PALESTINA

Kruvini susirėmimai

Haife ir Telvive įvyko kruvini susirėmimai žydų su arabais. Yra užmuštų 11 žydų ir 2 arabai ir apie 60 sužeistų. Įsimačiusi Anglų policija buvo akmenimis apmesta. Sužeistas tapo taip pat Anglų Komisaras su visa šeima. Anglai kaltina žydus, pradėjusius neramumus. Neramumų vietose paskelbtas karo stovis.

PRANCŪZIJA

4807 kandidatai į Parlamentą

Visoj Prancūzijoje eina rinkimų agitacijos karštis. Pirmą syk taip susikaldžiusi visuomenė eina prie rinkimų. 4807 kandidatai įstatyti į Parlamentą. Stipriausios kairiojo sparno partijos suka į komunistinę tvarką. Fašistinis judėjimas yra suvaržytas, nes "Ugnies Kryžiaus" organizacija uždaryta. Centras, kuriam pirmininkauja dabartinis Užs. Reik. ministeris Flandin, laikosi moderuotos politikos. Netrukus pamatysime ar Prancūzijos demokratizmas pasuks į krastutinumą, ar atlaikys viduri.

VOKIETIJA

Hitlerio kultas

Visoj Vokietijoje labai iškilmingai buvo atšvęsto Hitlerio 47 metų amžiaus sukaktuvės. Hitleris stačiai buvo dievinamas. Vokiečių Jaunimo vadas Baldur von Schirach išsireiškė: "Hitleris vienatinis Apvaizdos duotas žmogus — Dangaus dovana. Jei kada kuri tauta yra turėjusi dievą, tai mūsų. "Laikraščių pranešimu tikėtai apie 10 % viso jaunimo krikščionys tėvai sulaukė nuo aktyvaus Hitlerio garbinimo.

Militarizuoja Pareinį.

Vokiečiai naktimis gabena kariuomenę į Pareinį ir fortifikuoja išilgai visą sieną, cementinėmis atatvoromis.

Rumunijoj suimami Geležinės Gvardijos nariai. Ši organizacija turi tikslą žudyti Vyriausybės žmones.

Aukštojo Silezijoje suimti 150 vokiečių, kurie priklausė ne legaliai organizacijai vadinamai Vokiečių Darbininkų Judėjimas.

SAVAITĖS POLITIKOS APŽVALGA

Prancūzijos - Anglijos - Belgijos Vyr. Štabų pasitarimas. — Tautų Sąjunga nepajėgė išrišti Italų - Etiopų konflikto. — Italai ginklu verčia Etiopus prašyti taikos. — Lietuvos - Vokietijos derybos nutruko. — Bręsta platesnės Pabaltės valstybių sąjungos ideja.

LONDONE įvyko Prancūzijos - Anglijos - Belgijos Vyriausių Štabų pasitarimas dėl kariškų pajėgų suderinimo ištikus karui. Dalyvavo žemės, oro ir vandenų apsigynimo atstovai. Šiame pasitarime paaiškėjo, kad visi štabai yra nuomonės bendrai laikytis prieš užpuoliką, nors ne visų pajėgų lygios ir toli gražu nevienodas pasiruošimas.

Konstatuota, kad tik viena Prancūzija yra pakankamai apsiginklavusi ir jos kariuomenė tinkamai sukoncentruota. Anglijos kariškos pajėgos kontinente yra nepakankamos, ypač silpna žemės kariuomenė. Laivyno stipriausios jėgos randasi Viduržemio jūroje ir reikėtų 3 dienų, kol jos atvyktų į Šiaurės mares. Aviacijos geriausi aparatai sutelkti Aigypse. Belgijos apsaugos klausime sukelia sunkumų flamandų priešingai nusistatymas militarinei sąjungai su Prancūzija. Tačiau šiuo reikalu numatyta, kad Belgijos laukuose pirmoji eilę turėtų kautis Anglų kariuomenė. Kadangi Belgijos frontas laikomas svarbiausiu apsigynimo punktu, todėl susirūpinimą jo sustiprinimu, kuris apims visą eilę tvirtovių ir užliejamų kanalų iš jūros pusės.

TAUTŲ SĄJUNGOS 13 KOMITETAS svarstė Italų - Etiopų konfliktą, bet dar sykį paliko klausimą atvirą. Mussolini pastatė sąlygą, kad kovų paliaubų ir taikos klausimas būtų tiesioginiai sprendžiamas tarp kovojančių valstybių, o 13 Komitetas būtų nuodugniai informuojamas apie derybų eigą. Neoficialiai buvo pranešta, kad prieš kovų paliaubas Mussolini reikalauja iš Etiopijos šių sąlygų: a) visiško Etiopų kariuomenės pasidavimo, b) imperatoriaus Haile Selassie pašalinimo nuo sosto, c) Addis Abebos užėmimo ir d) Prancūzų geležinkelio saugumo. Etiopija principiniai nesutiko, kad ginčas būtų sprendžiamas už Tautų Sąjungos rato. Dėl visų šių priežasčių 13 Komitetas negalėjo priėti jokios išvados ir paliko klausimą atvirą. Dabar šį reikalą imsis svarstyti platesnioji Tautų Sąj. Taryba. Bet ir čia numatoma kliūčių, kurios neleis ginčo pabaigti. Svarbiausia Anglai nesutinka su Prancūzais: pirmieji norėtų Italams taikinti smarkesnius sankcijas, o antrieji tuo atveju reikalauja, kad ir Vokiečiams tokios pat sankcijos būtų pritaikintos už Lokarno pakto sulaužimą. Dėl šių nesusipratimų Italai išlošia, nes užvelka laiką.

ITALŲ - ETIOPIŲ karo fronte pagyvėjo veiksmai. Italai paėmė du labai svarbius punktus: Dessie ir Harrar. Atsidarė laisvas kelias į Addis Abeba. Italai mano, kad už kelių dienų Etiopijos sostinė bus jų rankose ir tada privers Negausą pasirašyti taiką. Etiopų kariuomenė sudemoralizuota ir vargu ar beparodys didesnio pasipriešinimo. Be to, Italai užkariauotose vietose panaikino vergiją ir daugiau įgavo simpatijos pas etiopus.

LIETUVOS - VOKIETIJOS derybos dėl prekybos sutarties ir politinių klausimų išlyginimo, kurios ėjo Berlyne ir iš karto rodėsi entuziastingos, dabar sustojo ir ne iš vietos. Komisija išsiskirė balandžio 6 d. pranešdama, kad susirinka, už 2 mėnesių. Tačiau aišku, kad toks termino paskirimas yra lygus jo nenustatymui. Nesutarimai kilo dėl Vokiečių reikalavimo laisvos prekybos Lietuvoje. Apie tai „Lietuvos Aidas“ balandžio 16 d. aiškiai pasisakė: „Dabartinės sąlygos Lietuva negali suteikti laisvos prekybos“.

Kaip žinoma, Lietuva yra centralizavusi prekybą ir įsigijusi nemažai naujų rinkų. Jų tatai ir nenori išsižadėti nei keisti Vokiečių rinką, bent iki tolei, kol nepaaiškės politinė Pabaltės valstybių padėtis sąryšis su Vokietijos pretenzijomis į Rytų sienas.

Galima taip pat pastebėti, kad bręsta platesnės Pabaltės valstybių sąjungos ideja. Į ją turėtų įeiti iš vienos Skandinavija, o iš kitos Lenkija su Rumunija. Kitaip sakant, jėškoma būtų sudaryti draugingų valstybių apsigynimo sieną nuo Le-duotojo vandenyno iki Juodųjų jurių. Svarbiausia kliūtis sudaro Lietuvos - Lenkijos konfliktas. Bet pastaruoju laiku ir šis klausimas pradėtas judinti iš negyvo taško. Lietuvos oficialis korespondentas Varšuvoje p. Gustainis yra žymiai pastumėjęs viešą Lenkijos nuomonę prie santykių suregulavimo su Lietuva.

SMULKIOS ŽINIOS

AIGIPE archeologas Hassan atrado vienoj piramydėj nelieštą kapą, kuriame palaidotas karaliaus Michareno vyriausis kunigas.

ANGLAI nusitarė išleisti pusės milijono svarų sterlingų lakštus, kuriais bus suteikta paskola Etiopijai.

CLIFTONVILLE (Anglijo) prasidėjo pasaulinis šachmatų turniras, kuriame dalyvauja 14 kraštų.

DİRİZABLIS "HINDENBURG" antrą kartą atskrido į Braziliją.

GRATZE (Austrijoje) vienas mėsininkas pašovė kapitoną Julij Truchą. Pastarasis priklausė "nacių" teroristų partijai.

ISPANIJOS nuo vasario 16 d. iki kovo 2 d. padegta 303 bažnyčios ir išplėsta 106 bažnyčios bei 33 privatiškai namai.

TARP TORINO ir MILANO (Italijoje) sudūžo keleivinis orlaivis. Žuvo 7 keleiviai.

TANO ežero saloj (Etiopijoje) vienas kalnas tapo pavadintas Mussolini vardu.

SVEDIJOS karalius Gustavas apsilankė Paryžiuje.

RUMUNIJOS viena motina Marijo Linguraru pagimdė 5 vaikelius, bet netrukus visi pasimirė.

VOKIEČIŲ prekinis orlaivis išskridęs iš Stutgarto susidūrė su kalnu ir nukrito. Žuvo 8 jgulos žmonės.

JAPONIJOS užgriuvo Čuvay anglų kasyklos, kuriose žuvo per 100 darbininkų.

ISPANŲ BANKAI pareikalavo Parlamento svarstyti autonomijos klausimą.

BALKANŲ valstybės vadovaujamą Graikijos karaliui Jurgiui nutare šelpti Etiopijos našlaičius vaikus steigiant jų krašte prieglaudas.

LVOVE (Lenkijoje) įvyko darbų susirėmimai su policija. 3 užmušti. Panašių susirėmimų buvo ir kituose miestuose.

KINIJOS provincijoje šansi eina kruvinos kovos tarp baltųjų ir raudonųjų. 14 apskrinių jau yra užėmę raudonieji.

MEKSIKOJ sudeginta garsioji šv. Pranciškaus iš Guadala-jara katedra, kuri buvo kolonijinės architektūros pažiba.

VOKIEČIAI slapta siunčia ginklus Austrijos "naciams".

DUBLINO (Airijos) darbininkai skursta dėl kuro stokos. Net mėsa valgo žalią.

KANARŲ saloj turistinis automobilis nukrito nuo 50 metrų aukumo kalno. Žuvo 3 keleiviai ir 3 tapo sunkiai sužeisti, 3 laimingai spėjo išsokti.

ŽINIOS IS ARGENTINOS

KONGRESAS bus sušauktas gegužės 25 d.

20 TONŲ VYNUOGIŲ išvežė į Š. Ameriką laivas Delvalle.

TIGRES deltoj vėl sugauta 52 fardai kontrobandinio šilko.

CITRINŲ KOLONIJĄ steigia Š. Amerikos viena kompanija Santiago del Estero provincijos. Jau užpirta 10.000 ha. Citrinų ūkis bus pavyzdingas kuriame darbuosis amerikona ir vokiečiai.

PIRMOJO TRIMESTRO eksportas šiemet mažesnis už pernykštį 1935 m. buvo išvežta 4.265.000 tonų už 437.928.000 pezų, o šiemet tik 3.413.000 tonų už 409.835.000 p.

NEŠČIOMS moterims įstatymas jau veikia. Darbininkės bus apdraudžiamos ir gimdymo laikotarpy išmokamos pašalpos. Iš darbo negalės būti paliausuojamos.

YERBA MATES auginimo, valymo ir pardavimo taisyklės jau išleistos. Jų turės prisilaikyti visi šios žolės auginytojai.

PROVINCIJOS automobiliams neleistu sustoti Sostinės garažuose. Neseniai vienas teisėjas patvirtino policijos uždėtą pabaudą už tos rūšies nusikaltimą.

ČILI sostinėj Santiago eina derybos sutarčiai sudaryti tarp Čili ir Argentinos.

TRAMVAJŲ tarnautojai Buenos Aires nusitarė streikuoti 1 gegužės visą dieną. Streikas išauktas menku atlyginimu, dėl kurio kasmet protestuodavo tarnautojai po 10 minučių streiko.

VAIKŲ PARALYZIUS labai prasiplatins krašte. Tik ligoninėse yra 502 ligonys. Nustatyta, kad rūpestingai gydant, 25% pasveiksta visai, 6% miršta, o kiti palieka liguisti.

VIDAUS REIKALŲ MINISTRE RIS Dr. L. Melo nuo ateinančio mėnesio pradžios pasitrauks iš Ministerijos. Ateinančiuose Prezidento rinkimuose jis statys savo kandidatūrą. Kalbama, kad jo vietą užims darbininkas Vyriausybės interventorius Santa Fė Dr. Bruchman.

MOMENTO DARYKAT

A. L. JAUNIMO DR-JA paminėjo savo penkmečio sukaktuves. Ši jaunųjų organizacija darbavosi kukliai, per daug nesireklamuodama, bet jos kultūriniai laimėjimai yra žymūs. Ypač jai pasisekė ugdyti lietuviško teatro menas, kuriuo rūpinosi tam tyčia sudarytas Vaidintojų Būrelis. Jis ir savo jubiliejinėje šventėje gražiai pasirodė suvaidindamas „Dainą be galo“. Jos dabartinis pirmininkas yra uolus veikėjas - čigimis p. Z. Juknevičius, kuris atidarydamas paminėjimą apibūdino šios organizacijos veikimą šio turinio žodžiais:

— Šis paminėjimas bus kuklus, kaip ir pačios dr-jos veikimas, kuris tačiau per penkerius metus sudarė gražų pluoštelį.

— Dr-ja susikūrė 1931 m. kun. Br. Bumšos iniciatyva ir pradžioje vadinosi Jaunųjų Vyrų dr-jos vardu. Vėliau dr-ja suradusi savo aiškų tikslą — lietuviško meno srity — kuriame pasireiškė viso jaunimo jėgos, todėl ir narius pradėta priimti mergaitės ir vardas pakeistas dabartiniu.

— Dr-jos branduolį sudaro Vaidintojų Būrelis. Jis per tuos penkerius metus yra pastatęs lietuviško scenoje šiuos veikalus: misteriją „VISI ŽMONES“, operetę „CONSILIUM FACULTATIS“, dramą „SAVA-NORAI“, komediją „ZENTAS IS AMERIKOS“, komediją „VARGŠAS TADAS“, dramą „BROLŽŪDYS“, dramą „SUDRUMSTOJI RAMYBĖ“, liaudies operetę „BIRUTĖ“, komediją „PALANGOJE“, „PRAŽYDO NUVYTUSIOS GELES“, „UOŠVĖ I NAMUS TYLOS NENEBUS“, NA-MAI PRAGARAI, JUBILIEJUS, „NAUJOSIOS LIETUVOS SVENTE“, „TIKTAI NIEKAM NESAKYK“, „NEPADEJUS NER KO KASTI“, originališka komedija „ISTIZISKAS TEISMAS“, „JOCIO MARTI“, „SAULES VAIKAI“ ir kitus mažesnius, o taip pat monologus ir melo-deklamacijas. Daugelis šių veikalu buvo pastatyta po kelis syk.

— Pirmuoju režisiorium buvo kun. Br. Bumša, kuriam teko apdirbti žalią medžiagą. Vėliau režisūrą paėmė dr-jos pirmininkas p. Grišonas, kuris ištobulino vaidintojus. Jam teko pasitraukti iš dr-jos dėl sve-timų asmeninių intrigų, kurios statė asmeniškumą aukščiau tautiškio reikalo. Dr-ja įvertinama jo nuopelnus pakėlė garbės nariu. Dabartiniu režisierium yra pirmininkas Z. Juknevičius. Dailininkas p. J. Rimša yra padovanojęs savo darbo dekoracijas, kurios įvertintos 1.500 pezu.

— Narius sudaro visi darbininkai, kurie nesigailėdami triuso ir nak-tinio darbo, dėjo pastangas ūginti tautiškąjį meną.

— Dr-ja buvo kūrėja Lietuvių Namų, Emigrantų Globos Komiteto ir Bedrabiamų Šeipų Komiteto, o dabartiniu laiku yra Katalikų Federacijoj.

— Svetimo srity 1932 m. buvo suruošusi suaugusiems kursus, o vėliau ispanų kalbos kursus. Trenitavosi teniso sporte.

— Dr-jos veikimas sutiko ir kliūčių, kurias, deja darė tie, kuriems reikėjo tik džiaugtis ir padėti.

— Dr-ja per sekančią penkmetį yra nusitačiusi eiti: 1. prie nuolatinio lietuviško teatro sukūrimo, 2. prie Liaudies Universiteto, 3. prie visų rūšių sporto komandų sudarymo ir 4. remti visų kitų organizacijų veikimą savo kultūrinėmis jėgomis.

KOLONO OPEROS šių metų sezono artistų sąrašą skaito me lietuvių dainininkų vardus: KIPRO PETRAUSKO, Juozo Mažeikos, Petro Olekos ir Ipolito Nagrodskio. Pastaruoju du pažymėti režisieriais.

Kolono opera kontraktuoja tikta pasaulinio garso artistus. Šis įvykis mus dvygubai džiugina: Lietuvos vardo iškilimu per pasaulinio mąstabo meno šventyklą ir artimu lietuvių dainininkų pavuimui tarp išeivių. Neabejojame, kad per juos mes priartėsime kultūringai Argentinai meno mylėtojų šeimai ir atskirai pasidžiausime lietuviškos dainos melodija.

Nors Kolono operos rūmai mažai harmonizuoja su lietuviškais skurdžiais namukais ir aukštos kainos su „traje de gala“ nesiderina su apytūcia kyšene ir darbininkišku švarku, todėl retas lietuvis galės būti rinktuojų svečiu, bet tikėsimės, kad mūsų dainininkai nepasididžiuos mus aplankyti per mūsų palmdas bažnyčioj ir kuklius lietuviškus vakarelius.

Lietuvos dainininkai atvyksta į Buenos Aires prieš ope-ros sezono atidarymą, būtent, gegužės 15 d.

BERISSO LIETUVIAI gražiai pagerbė Lietuvos rašyto-ją ir didįjį keliautoją p. Matą Šalčių, padėdami jam suruošti paskaitą, kurią pajavairino lietuviškomis dainomis, vaikučių deklamacijomis ir vaidinimėliu. Gyva, vaizdinga ir turininga p. M. Šalčiaus paskaita paturtino klausytojų žinias 40 tautų papročių bruožais ir pavirpino sielas lietuvišku žodžiu, kuris plaukė giliausiu nuosirdumu.

P. M. Šalčiaus paskaitos įdomios ir naudingos. Tik per-šyškiai jas girdime. Mums rodo, kad jų organizavimo pasi-ma ta, kaip reikėjo. Ir čia neapseita be nusipoliti-tikavusio atgarsio vardan to vienybės, kuris, toli gražu, nepatei-sino laukimų. P. Mato Šalčiaus paskaitos savaimi garantuoja lietuvišką vienybę, nes jose matėm ir tą elementą, kuris, a-naipat, neregistruavo oficialėje vienybėje. Dėl to ir medžiaginė keliautojo pusė pasiliko mažai aprūpinta. O reikia žinoti, kad lietuviškos kolonijos turi būti oazais keliautojui tarp sve-timų dykumų, kuriuose galėtų ir atsikvėpti ir sustiprėti. O, atrodo, kad mes jį paleisime pliką, kaip atvyko.

TRAFIKO nelaimingų atsitikimų skaičius Buenos Aires stačiai pasibaisėtinas. Dažnai kronikoj skaitome ir lietuvių vardus. Štai Didžiąjame Penkadieny pateko po automobilii p. Iz. Dailydė, B. L. Karių ir Vilniui Vaduoti Sėj. pirmininkas. Jam sužalota kairė koja ir įlauztas šonkaulis.

Šie nelaimingieji atsitikimai įvyksta dėl lietuvių neapsi-pratimo su didmiečio judėjimu ir dėl jo nesureguliuavimo. Tiek jau kartų vietos spaudoj buvo apie tai rašyta. Bet partikulie-rai autai ir ypač kolektyvai eina kaip pasiūtę.

Užvedamos bylos nevisados pasiseka laimėti. Štai šiomis dienomis vienas teisėjas nagrinėja vienos artistės bylą, kurios vyrą užmušė kolektyvas. Teismas išaiškino, kad kolektyvai yra nesaugi susisiekimo priemonė ir kurie jais važinėja patys rizikuoja gyvybe. Todėl indennizacijos reikalavimas tapo at-mestas. Bet dažniausiai automobiliai yra apdrausti kompani-jose ir šiuo atveju greičiau pasiseka išgauti vienas kitas tūk-stantis atlyginimo ir gydymo išlaidos. Tuo reikalu reikia kreip-tis į Lietuvos Pasiuntinybę, kad išvengtų apgavimo.

Lietuvoje

Lietuvos žydai Australijoje paliko milijonus, kurie gali būti pargabenti į Lietuvą

Neseniai Lietuvoje buvo pasklidusi žinia, kad vienas iš Lietu-vos kilęs žydai Australijoje pa-liko didžiulius turtus. Dabar ai-škėja tikrai įdomi tų turtų liki-mo istorija. Pasirodo, kad prieš 50 metų iš Suvalkijos į Angliją buvo išvežtas 13 metų žydelis Tefke Gotlib. Nors jaunas bu-vo tada vaikinąs, bet jis jau bu-vo pasižymėjęs keistais palinki-mais ir dideliais gabumais. An-glijoje Tefke Gotlibas nenorėjo dirbti kokį nors darbą, arba už-siimninti prekyba. Jauną vyrą la-bai traukė uoste stovėję laivai ir galiausiai pats Tevelis Gotli-bas tapo jūrininku. Savo jūros tarnybą Gotlibas pradėjo preky-biniam laive. Bet netrukus jis įstoja į Karo Laivyno jūrininkų mokyklą. Savo gabumais ir ištver-me Gotlibas padarė didelę karje-rą. Anglijos karo laivynė. Tapęs laivynė aukšto rango jūrininku (berods, admiralu) Tevelis Gotli-bas savo pavardę ir vardą pa-keitė Thomas Smith. Vistik ne-žiūrint į tai kad jis pasidarė žy-mus ir turtingas žmogus nenut-raukė santykius su savo šeimos nariais — broliais ir seserimis, likusiais Lietuvoje. Dar prieš 16—17 metų likę Lietuvoje Gotli-bai gaudavo laiškus iš savo bro-lių, gyvenusių Australijoje. Tef-ke Gotlibas — Thomas Smith dar būdamas laivynė, tapo vienu iš turtingiausių Australijos žemvai-džių. Išėjęs iš karo laivyno į at-sargą, vienkūngis Tevelis savo turtus vis didino.

Neseniai Thomas Smith, taigi Tevelis Gotlibas, Australijoje mi-

rė nepalikdamas nei žmones nei vaikų, nes buvo nevedęs. Prie šio turtuolio mirties buvo tik 12 ne-grų — admiralas Smitho — Teve-lis Gotlibo saugotojai.

Australijos įstaičių apskaičia-vimu, mirusiojo Smitho palikinas siekia apie 60 milijonų svarų, t. y. 1800 milijonų litų. Iš to apie pusę yra grynais pinigais aukso vertybės popieriais. Kitas turtas yra milžiniški žemės plotai ir a-vių bandos.

Šio milžiniško palikimo tikri paveldėtojai yra, mirusiojo bro-liai, iš kurių vienas gyvena Pa-dembavos dvare, Vilkaviškio ap-skritį, kitas Slabadosė, Šakių ap-skritį ir okupuotoje Lietuvoje, mirusiojo, sesuo, kuri šiuo metu gyvena Amerikoje ir jau irgi mi-rusios turtuolio sesers sūnus, šiuo metu gyvenas Simne.

Visi šie aukščiau išvardinti mi-liardiariaus įpėdiniai yra nebied-ni žmonės, tačiau sužinoję apie šitokius galimumus praturtėti, visi jie sukruto. Gotlibai dabar skubiai renka visus dokumentus ir įrodymus, kurie liudija kad jie yra mirusiojo Tevelio Gotli-bo Thomo Smitho įpėdiniai. Dar mėnesio bėgyje, Gotlibai žada per atitinkamas Lietuvos įstai-gas oficialiai pareikšti savo teis-es į mirusiojo milijardus. Kai kas iš įpėdinių, kartu su vienu Kauno advokatu, rengiasi netru-kus vykti į Australiją palikimo reikalui.

Tai gi visai galimas dalykas, kad tie Smitho — Gotlibo palikti milijonai bus parvežti į Lietuvą. Tsb.

TRAŠŲ PAVASARIO SEZONO P REKYBA

Lietūkis šiam sezonui užsakė 30.700 to trašų

Šio pavasario sezonui Lietūkis iš užsienio jau užsakė 20.000 ton. superfosfato, 3.000 to toma-milčių, 2.700 kalio druskos ir 5.000 to kalkių bei natrio salie-tros, viso labo 30.700 to trašų maždaug už 3 milijonus litų. Su-perfosfatas yra užpirktas Sov. Rusijoje, Anglijoje ir Olandijo-je, kalio druska Prancūzijoje ir Ispanijoje, kalkių salietra Norvegijoje. Visur trašos užpirkto mainų pagrindų už mūsų žemės ūkio produktus. Seniau nemažai salietros įsiveždavome iš Čili res-publikos. Bet kadangi Čili valsty-bė neperka iš mūsų produktų, tai šiemet iš jos nebus įvežta ir salietros. Čili salietros, gal būt, bus išparduodama tik likusi ne-didelė iš kitų metų atsarga. Su-perfosfatas bus pardavinėjamas dvejopas: be maišų ir su maišais. Be maišų superfosfatas bus kiek pigesnis, jis bus gaunamas Biržų, Panevėžio, Rokiškio ir Utenos a-pylinkėse esančiuose Lietūkio sandėliuose. Trašų pristatymas jau prasidėjo ir netrukus preky-ba pagyvės.

Šiemet trašų, atrodo, suvartos nemažiau kaip pernai. Žemės ū-kio produktų kainos šiemet ma-žai ką pasikeitė, o trašos kiek at-pigo. Tikimasi, kad daugiau trašų pasės vasariniamis javams, do-bilams bei šakniavaisiams. Vasa-rinių javų tręšimą skatina padi-

dinti, kad juos net geriau kaip žieminius javus pasiseka ekspor-tuoti.

Palyginus su kitais kraštais, superfosfato laukams tręšti jau nemažai išberiamė, užtat labiau esame atsilikę kalio druskos ir azotinių trašų vartojime. Ateityje jų suvartojimas, be abejo, pa-didės, ypač kalio druskos pie-voms, dobilams bei šakniavai-siams patrešti. Azoto suvartoji-mas, atpigus jo kainai, paskuti-niais keliais metais žymiau pa-didėjo.

GYVULIŲ IR PAUKŠČIŲ SKAIČIUS LIETUVOJE

Centralinis statistikos biuras kasmet renka žinias, kiek Lietu-voje yra gyvulių ir paukščių. Dabar jau paskelbti daviniai a-pie gyvulių ir paukščių skaičių 1936 metų sausio mėn. 1 d.

Tuo laiku buvo 557.690 arklių. Prieš metus arklių buvo apie 12.500 daugiau. Arklių prieauglio priskaitoma virš 40.000. Arklių auginimas daugiausia sumažėjo Kretingos, Telšių, Ukmergės ir Marijampolės apskrityse.

Raguočių galvijų padaugėjo per praėjusius metus apie 10.000. Iš viso raguočių dabar priskai-toma 1.168.160, iš to skaičiaus melžiamų karvių — 750.540. Tai gi, iš raguočių galvijų pa-daugėjo tik melžiamų karvių.

Kiaulių skaičius kasmet vis mažėja. Mat, anksčiau pasunkė-jus bekonus ir bendrai kiaules parduoti, susiaurinamas jų au-

LIETUVOS NAMŲ SAVININ-KŲ TURTAS SIEKIA 500 MILIJONUS LT

Lietuvos miestuose yra 25.000 namų savininkų. Taigi, namų miestuose yra apie 30.000. Ap-skaiciuojama, kad dabar, nors nekilnojamųjų turtų vertė smar-kiai nukrito, bet Lietuvos miestų namų vertė siekia 500 milijonų litų. Tai yra didelis kapitalas. Tačiau kai šie namai daugumo-jė, buvo statoma brangumečio litų, tai jų vertė siekė apie 800 milijonų litų. Tsb.

SIEMET KAUNE BUS PRADE-TAS STATYTI DARIUI IR GIRENUI PAMINKLAS

1933 m. liepos 17 d. tragin-gai žuvus didvyriams lakūnams Dariui ir Girenui, jiems buvo sumanytas pastatyti didžiulis pa-minklas. Šis sumanymas susilau-kė gyvo visuomenės pritarimo ir aukų šiam tikslui ėmė smarkiai plaukti iš viso krašto. Greitu lai-ku paminklui statyti komitetas surinko apie 100.000 litų. Ta-čiau paskutiniu laiku apie būsimą didvyriams paminklą pla-čiau nebuvo girdėti, nes pirmiau-sia buvo stengiamasi sutvarkyti jų žuvimo vietą Soldino mške. Dabar lakūnų žuvimo vietą sut-varkius, didžiajam paminklui statyti komitetas tuo sumanymu vėl pradėjo gyvai rūpintis. Nu-matoma, kad paminklas bus pra-dėtas statyti dar šiemet. Netru-kus komitetas paskelbs pamink-lo projektui pagaminti konkur-są. Tsb.

KAUNO GATVESE GULI 5 MIL. LITŲ

Kauno mieste savivaldybės statistikos biuro apskaičiavimais, 1927 — 1935 laikotarpy Kauno miesto gatvėms grįsti išleista jau 4.615 tūkst. litų. Didžiausia šios sumos dalis tenka paprasto ak-mens grindimui, būtent, 2.050 tūkst. lt., meksfaltui išleista 1.020 tūkst. lt., bitukui — 525 tūkst. lt., amezitui — 450 tūkst. lt. ir taštytiems akmenims — 570 tūkst. lt. Tačiau šią sumą nejei-na žemės darbai ir daug kitų iš-laidų. Taigi Kauno gatvės per 9 metus pareikalavo 5 mil. lt. tik pačiai grindinio medžiagai. Tsb.

LIETUVOJE JAU DVI RADIO STOTYS

Ligšiol Lietuvoje buvo tik vie-na radio stotis. Tai Kauno sto-tis. Tačiau pernai ir Klaipėdoje buvo pradėta statyti antroji Lie-tuvos radio stotis. Jos statyba jau baigiama. Tikimasi, kad Klaipėdos radio stotis pradės veikti kovo mėnesio viduryje. Klaipėdoje radio stotis buvo sta-toma todėl, kad ligšiolinė Kauno stotis yra per silpna ir Klaipėdos krašte jos beveik negirdėti, nes ten jau nustelbia vokiečių radio stotys. Tsb.

ginimas. Šiuo metu kiaučių yra apie 1.200.400, o prieš metus bu-vo 1.236.660.

Iš paukščių padidėjo tik vištų, o žąsų skaičius nežymiai suhažė-jo. Vištų dabar priskaitoma 3.752.900. Tuo tarpu prieš metus buvo apie 342.200 mažiau. Tsb.

Skaityk
ir platink
„Švyturį“

Iš Lietuvos gyvenimo

Buenos Aires Lietuviai

Peršautas Lietuvis su pirštais ištraukė kulka

Doksude buvo toks atsitikimas. Vienoj smuklėj susiginčio apigirtis klijentas su šeimyninku. Kada priėjo prie muštinių, ne tolies buvęs Povilas Mikalauskas įsimaišė norėdamas juodu perskirti. Tada apigirtis pilietis išsitraukė revolverį ir paleido šūvį į lietuvi. Kulka pataikė Mikalauskui į tarpetį. Kaltasis pamatęs kraują pabėgo. Gi Mikalauskas šaltai apžiūrėjęs savo žaiz-

dą, kuri buvo poros santimetrų pločio ir tiek gylio, suėmė ją kietai su pirštais ir ištraukė kulka. Paskui, kaip niekur nieko, nuėjo į Avežanedos 6 komisariją ir pranešė įvykį. Povoilo Mikalausko žygis padarė didelio įspūdžio policijoj. Vietos spauda plačiai aprašė šį įvykį nusistebėdama lietuvių šaltakraujiškumu ir jo paties sau suteikta pirmąja medicinos pagalba.

A. L. JAUNIMO DR-JOS

PENKMEČIO ŠVENTĖ.

Praeitą sekmadienį A. L. Jaunimo dr-ja darė savo penkmečio veikimo paminėjimą „Jose Verdi“ salione. Pirmininkas p. Z. Juknevičius padarė pranešimą apie dr-jos nuveiktus darbus ir ateities planus. Po to buvo suvaidinta tos dr-jos vaidintojų Būrelio linksma komedija „Daina be galo“, kuri smarkiai prijuokino publiką. Po programos ejo šokiai ir šiaip pasilinksminimas.

Paminėjimas sutraukė apie 400 dalyvių. Visi skirstėsi patenkinti ir džiaugdamies dr-jos nuopelnais.

Kor.

PADEKA

Visiems pasidarbavusiems per A. L. Jaunimo dr-jos penkmečio paminėjimą: p-lėms — Z. Stakauskaitei, G. Braženaitei, G. Padvalskytei, ir pp. Ig. Padvalskiui, V. Padvalskiui, A. Padvalskiui, P. Bilevičiui, A. Šimkui, B. Juodžiui; artistams: p-lėms — J. Zubkevičiutei, O. Ramonaitei ir pp. A. Stancikiui, B. Verbickui, K. Misiūnui ir A. Jasuičiui, — taria nuoširdžiai.

A. L. Jaunimo dr-jos Valdyba.

ATVYKO LIETUVAITE

Šiomis dienomis iš Lietuvos atvyko p-lė O. Pavilonytė pas savo sesutę Uršulę, kuri yra A. L. Mergaičių Globos dr-jos veikli narė ir gabi šv. Cecilijos choro dainininkė bei artistė.

Kadangi U. Pavilonytė yra daug prisidėjusi darbu prie išeivijos meno pakelimo, tai neabejojame, jog ir sesutė paseks jos pavyzdžiu. Linkim naujai draugei laimės ir pasisekimo savo antrąjį tėvynėje.

Korespondentė.

KLINIKA „MEDICINAL NEVV“ turės lietuvių patarėją.

Klinika „Medicinal Nevv“ paršikviete iš Urugvajaus p. Štabinską nuolatinį patarėją ir medicinos pagalbos organizatorių lietuvių tarpe. P. Štabinskas jau persikėlė į Buenos Aires ir pradėjo eiti savo pareigas. P. Štabinsko specialybė yra dantų technika. Be to, jis yra diplomuotas felčeris, mokslą išėjęs Vilniuj. Ankščiau gyveno Buenos Aires, bet dėl nepasisekimų mėgino laimės Urugvajuje. Buvo žinomas taip pat kairiojo fronto veikėjas, ilgokai leidęs „A. L. Balsą“. Dabar žada į visuomenės veikimą nesikišti, manydamas, kad tai gali pakenkti jo profesijai.

DIDELĖ ŠVENTĖ

A. L. Mergaičių Globos dr-ja, sekdamą išgalėjusiu Lietuvoje papročiu, rengia „MOTINOS DIENOS“ paminėjimą „Jose Verdi“ salione, Avenida Almirante Brown 736.

Mes visi žinome, kaip brangios yra mums motinos, nors didžiama tik tada pastebi, kai jų jau nebetenka. Daugelis turi savo motules Lietuvoje, kiti čia, dar kiti ir visai jų nebeturi. Tad, tą dieną, nors kartą per metus, prisiminkime ir pagerbkime visas motinas, drauge prisimindami jų begalinę meilę ir pasišventimą dėl savo vaikų.

Gegužės 2 d., t. y. šeštadienį, bus didelis vakaras su sekančia programa: paskaita, deklamacijomis, dainomis ir vaidinimu specialiai tai dienai parašyto veikalo „KLASTINGAS MELAS“, kuriame vaizduojama skaisti motinos meilė ir klastingas dukters melas, kuris paker-ta jos jėgas ir šveikatą. Programai pasibaigus eis šokiai ir kitoki pasilinksminimai iki 4 val. ryto. Įėjimas 1 pežas.

Be to, sekmadienį, gegužės 3 d., Santa Lucia bažnyčioje bus iškilmingos Mišios su Viešpaties Angelu už visas motinas, kurias atlaikys Dvasios Vadas kun. J. Janilionis.

3 val. po piet, bus motinoms vaišės, o tėvams su jaunimu šiaip jau pasilinksminimas p. Pavilonio veisbuty Avenida Montes de Oca 85.

Tat neapleisk tos progos prisiminti savo mielą motulę.

Korespondentė.

SUSIRINKIMAS

Š. m. balandžio 26 d., 4 val. po piet, yra šaukiamas A. L. Mergaičių Globos dr-jos visuotinis susirinkimas, kuris įvyks Avenida Montes de Oca 85.

Visos moterys ir mergaitės yra kviečiamos atsilankyti, nes reikią aptarti svarbius reikalus.

Valdyba.

oštas, bet įnešė įvairumėlio. Paskui deklamavo Prez. Antano Smetonos mokyklos vaikučiai, rūpestingai mok. A. Repečkos paruošti. Užbaigai pasirodė „Mindaugo“ choras, sudainuodamas keletą tautiškų dainelių. Ši programos dalis pagyvino visų nuotaiką. Ypač patiko vyrų choras, kuris galingais balsais užtraukė „I Vilnių, i Vilnių...“

Programai pasibaigus p. Blaveščunas visiems organizatoriams ir dalyviams gražiai padėkojo.

Visi skirstėsi pakelta nuotaika ir maloniais tos dienos įspūdziais. Tik kairysis frontas iš „Vargdienio“ buvo kiek neramus, kad jų niekas nekviestų į organizavimą ir nedėkojo už atsilankymą.

Kor.

MINDAUGIEČIŲ VAKARIENĖ P. M. ŠALČIUI PAGERBTI

Pasibaigus paskaitai, Mindaugiečiai pasikvietė p. M. Šalčių su aukštais svečiais vakarieniauti. Prie stalo dalyvavo per 70 asmenų. „Mindaugo“ pirmininkas p. Adamonis pasveikino visus. P. Tamulūnas nupasakojo dr-jos

NEDARYKIT BANDYMŲ

ir įsitikinkit, kad

SIANDIENĄ DAUGIAU NEGU KADA NORS

Tamstai yra išrokavimas

SIŪSTI PINIGUS

saviškiams į senąją tėvynę

LAIKYTI SAVO SUTAUPAS

gaunant už jas gerą nuosimtį

PIRKTI LAIVAKORTES

geriausiais laivais ir pigiausiomis kainomis

per savo nuolatinį draugą

BANCO HOLANDES

UNIDO

Cangallo No. 360

(TARP 25 DE MAYO IR RECONQUISTA)

uždavinius. Ilgesnį prakalbą pasakė buv. pirmininkas p. Stundžia paliesdamas dr-jos veikimo klišius, kurias sudarė ankščiau bolševikiškas elementas o paskui vadinamieji tautininkai; net oficialieji asmenys nebuvo nešališki tarporganizaciniuose santykiuose. Kalbėjo dar mok. Repečka iškeldamas lietuviškos mokyklos vargus ir jai darytąs klišius. Kelis žodžius pratarė p. Marcinus, p. Paulauskas keldami aikštėn tautiško darbo trukdytojus.

P. Ministeris trumpai padėkojo už vaišės ir pasidžiaugė gražia lietuviška nuotaika ir susipratimu. P. Šalčius dėkojo mindaugiečiams už priėmimą ir pagerbimą drauge nurodydamas jo pastebėtą religinio auklėjimo stiklą šeimose.

Po vakarienes visi skirstėsi jausdami glaudesnius susidariusius santykius tarpusavy. P. M. Šalčius dar pasiliko keliom dienom Berisse arčiau susipažinti su

lietuvių gyvenimu ir jų visuomeniškų veikimu.

Kor.

Aukšti Svečiai Mokykloje

Balandžio 14 d. Berisso Prez. Antano Smetonos mokyklą buvo aplankę Svečiai iš Lietuvos p. M. Šalčius drauge su Lietuvos Pas. pirmuoju sekretorium p. Blaveščunu ir Pasiunt. konsuliarinio skyriaus vedėju p. Kučinskiu.

Mokykloje tą dieną buvo 22 vaikučiai. Svečiai paklausinėjo vaikučių. P. Kučinskas paragino klausyti mokytojo ir apdovanojo saldainiais. Paskui mokykla su mokytoju p. Repečka, svečiu p. Šalčium ir vaikučiais buvo nu-fotografuota.

Aukštųjų svečių apsilankymas paliko jaukaus įspūdžio. Jis buvo tarytum ir patvirtinimas mokyklos, kuriai teko pergyventi didelių nemalonių krizių.

A.

BERISSO LIETUVIAI

VELYKINĖS PAMALDOS

Atvelykio sekmadienį Berisso lietuvių aplankė kolonijos kapelionas kun. J. Janilionis. 9 v. buvo atlaikytos iškilmingos pamaldos su giliai jaudinančiu pamokymu ir „Mindaugo“ bažnytinio choro giedojimais, kuriems dirigavo vargoninkas p. V. Ry-mavičius.

Žmonių prisirinko apypilnė bažnyčia. Daugelis priėjo Velykinės. Tačiau daugelis buvo ir susiklaidinęs pamaldų valanda, nes ankščiau buvo skelbta 10 v. Todėl tą valandą ir buvo pilna bažnyčia lietuvių. Prez. Antano Smetonos mokykla organizuotai dalyvavo su mokytoju p. Repečka, kuri darė visiems gražaus ir malonaus lietuviško įspūdžio.

PONO M. ŠALČIAUS PASKAITA

Balandžio 19 d., po piet, Ukrai-niečių salione, įvyko p. M. Šal-

čiaus paskaita, kurią pajvairino vietos organizacijų tam tyčia paruošta programa. Gražios lietuviškos publikos buvo prisirinku-di pilnutėlė salė. Pirmose vietose sėdėjo J. E. Lietuvos Ministeris p. J. Aukštuolis, Pasiuntynybės pirm. sekretorius p. Blaveščunas ir organizacijų bei įstaigų vadai.

Paskaitą atidarė p. Blaveščunas trumpai nupasakodamas p. M. Šalčiaus biografiją ir uždavinį. „Mindaugo“ choras, p. Ry-mavičiui diriguojant, sugiedojo Argentinijos ir Lietuvos himnus. Pasirodžius scenoje garbingam svečiui p. M. Šalčiui publiką jį sutiko karštais katačių plojimais. Prelegentas gyva kalba papasakojo savo įspūdžius ir patyrimus iš 40 kraštų, kuriuos buvo aplankęs. Del kalbos ilgumo jį buvo padalinta dviem dalim. Paskaitos išklausa dideliu dėmesiu ir atsiderkta svečiui ilgais ir karštais plojimais.

Po paskaitos ejo vaidinimėlis, kuris nors buvo silpnokai paru-

Urugvajaus Lietuviai

Pastangų yra, bet veikimo nedaug

Montevideo lietuvių daro nemažai pastangų išjudinti lietuviškąją visuomenę, bet ši pasilieka surambėjusi. Organizacijų priskaitoma nemažai, bet kaikiurios visai neparodo veikimo, o kitos tik pasireklamuoja. Taip yra ir su Urugvajaus Centru, kuris šiaip taip susilipdė, bet kad būtų ką nuveikęs nesimato.

Svarbiausią klišių sudaro inteligentinių pajėgų stoka. O ir tos, kurios atsiranda, tarpusavy nesu-

tinka. Dažniausiai siekia neužpelnytos garbės ir vadovavimo, o darbų neparodo.

Klaidinga ir tai, kad nesustiprinus atskirų organizacijų, eina prie jų centralizavimo. Ir išeina, kad yra keli generolai, o armijos visai nėra. Visai kitaip būtų, kad kurtusi praktiško reikalo dr-jos ir savo tikslų siektomis išgalėmis, kokias turi. Suderinimas tereikalingas tada, kai yra veikimo.

Daugelis pasigenda dvasios vado autoriteto, aplink kurį galė

Nepamiršk MOTINOS DIENOS iškilnių, kurios bus gegužės 2 d. „Jose Verdi“ salione ir gegužės 3 d. Santa Lucia bažnyčioje.

URUGVAJAUS LIETUVIAI

tų burtis platus visuomenė. Da bar jaučiasi gyvenimo pamokytį, nes kai turėjo kunigą, tai nemokėjo jo vertinti ir net su skundomis ėjo pas arkivyskupą, nenusivokdami, kad tuo pačiu žemina lietuvišką vardą ir patys sau užkerta kelią tautiškam veikimui per bažnyčią.

Iš pozityvaus veikimo galima minėti Dr. Basanavičiaus vardo mokyklą, kuri viena neša tautiškos šviesos į vaikučių tarpą. Bet ir čia daug ko būtų pageidaujama. Nėra kas ir ją inspekcionių, arba pasirūpintų atatinamu kvalifikuotu personalu.

Nesustiprėjus tautiškai tikybiniam veikimui randa sau dirvos socialistinis bei komunistinis elementas. Jis turi ir laikraštuką. O kiek yra skaitančios tautiškąją spaudą visuomenės? Labai mažas nuostimis.

Reikėtų urugvajiečiams išsijū dinti ir stipriai užsimojimu pradėti nors siaurą, bet gilų tautišką veikimą.

Kor.

Graziai atšventė Velykas.

Urugvajaus Lietuvių Centras suruošė Velykų stalą Dr. Basanavičiaus vardo mokykloje, 14 val.

Sveikatos patarimai

Kosulys. Neiti lauk į vėją, būti vėsiam kambary šiltai apsirengti, gulėti aukštai ant trijų priegalvių, gerai apsiklojti iki kaklo, kad niekur ne skylutės nebeliktų; šildyti kojas dedant prie jų karštus butelius ar plytas, arba tiesiog kišti kojas į labai šiltą vandenį; trinti krūtinę ir nugarą tarputynu ir spiritu, kambary šiltoje vietoje laikyti daug pušų šakų, kad oras jais kvėpėtų. Uždėti šildomąjį kompresą ant visos krūtinės aplink. Jei yra pamie, priimti ko-
deino po 1 miltelį 3 kartus per

dieną su šiltu gėrimu. Kambary oras turi būti sausas, dėl to reikia kurenti pečių.

Vidurių užkietėjimas. Vakare einant gult priimti 1 tabletę paleidžiamųjų vaistų. Jei nepadeda, kitą vakarą priimti 2 ar 3 žirnius kartu. Niekada daugiau kaip vieną dieną neišėjus lauk nebūti. Daug gerti rūgusio pieno, smetonėlės, kavos su medumi, valgyti vaisių, žartos rūkytos mėsos. Apžiūrėti ar nėra įstrigusios kynos, žarnų užsikimimo ar apendicito.

gausus lietuvių būrys buvo apsidėjęs stalo gražiai išpuošta ir valgiais bei margučiais apdėta. Centro pirm. p. Dikas trumpai pasveikino dalyvius ir paprašė pasidalinti Velykų margučio džiaugsmu.

Prie stalo pasakė ilgesnę prakalbą p. Svilainis, nurodydamas bendro lietuviško velykinio susirinkimo svarbą dvasiniam ir tradiciniam gyvenimui. Pažymėjo, kad po Bažnyčios ir Tautos vėliava visi jaučiasi arčiau susėję ir prisiminę esant lietuviams, kaip tautos dainų išreikšta: "Lietuviai esame nes gimę ir lie-

tuviai norime būti". Po to dar sveikino Centro vadovybės ir kaimiečių kolonijos asmenys. Sudainuota kelis kart "Ilgiausių Mečių" ir griežiant orkestrui pasilinksmita iki 19 val.

Tuo tarpu mokyklos kieme susirinko pašaliniai, kurie vėlėjo tuš čiai papolitikuoti.

Tačiau ir pačiame pasižmonėjime visi jautė vieną didelę spragą švenčių upui, tai neturėjimą savo dvasios vado. Bet ir tuo reikalu organizacijos ryžtasi daryti žygių, kad kitos Velykos išeitų kilnesnės ir pilnesnės.

Dalyvavęs.

Lietuviai kitur

3.000 ANGLIJOS LIETUVIŲ BUVO SIUNČIAMĖ KARIAUTI UŽ RUSIJĄ TACIAU DAUGUMAS JŲ STOJO LIETUVOS LAISVES GINTI

Anglijos lietuvis J. K., Didžiojo karo metu gyvenęs Škotijoje ir kartu su 3.000 mūsų tautiečių buvo siunčiamas į rytų frontą, da bar pasakoja, kaip lietuviai darė žygius anglų parlamente kad juos nemobilizuotų, pagal i a u kaip jie 5.000 kilometrų keliavo tarp vokiečių pavandeninių laivų jūromis ir t. t.

1917 metais Anglijoje jau buvo paskelbta mobilizacija ir jaunas vyrus ėmė kariuomenėn. Tuo laiku įvairiose vietose gyveno nemaža Rusijos ir kitų santarvės valstybių piliečių: Škotijoje daugiausia gyveno lie-

tuviai. Tai buvo didžiausia tarp visų ateivių kolonija. Kai kuriuose Škotijos miesteliuose mūsų tautiečiai sudarė apie pusę visų gyventojų. Pav. Massena—Bellshill miestelyje nemažiau pusės gyventojų buvo lietuviai. Rusijos vyriausybė su Anglija sudarė sutartį, pagal kurią visi lietuviai turėjo stoti kariuomenėn. Kas nenorėjo važiuoti į Rusiją, tas galėjo stoti į Anglijos kariuomenę, ir aišku, važiuoti į vakarų frontą.

Daugumas Škotijos lietuvių visai nenorėjo kariauti, nes rusų caras jau buvo nuverstas ir, bendrai, vyravo nuomonė, kad reikia palaukti. Kai kurie lietuviai mėgino kalbėtis su vienu kitu parlamento atstovu, tačiau tada buvo pats Didžiojo karo įkarštis ir visų santarvininkų artimiaus

šias uždavinys - sumušti vokiečius. Todėl ir Lietuviams reikėjo vykti į Rusijos armiją.

1917 m., vėlavai rudenį apie 3000 lietuvių gavo paraginimus ir nakties metu turėjo atvykti į artimiausias geležinkelio stotis. Būsimieji rusų kareiviai buvo atvežti Newello uostą. Čia į tris didžiulius laivus: "Car", "Carica" ir "Dvinsk" susėdė virš 3.000 naujokų ir laivai, lydimi anglų kreiserių ir pavandeninių laivų išplaukė šiaurės link.

Kelonė jūromis buvo labai pavojinga, nes tuomet vokiečiai buvo paskelbę neaprežtą nardomųjų laivų darą, o Anglijai paskelbė blokadą. Kelonė jūromis iš Newello uosto iki Archangelsko turėjo trukti apie 10 dienų, nes darant vingius laivams reikėjo pravažiuoti apie 5.000 kilometrų.

Be lietuvių naujokų, tuose pačiuose laivuose važiuojo apie 200 rusų belaisvių iš Vokietijos ir Olandijos, o iš ten — į Angliją. Laivų įgula buvo maža. Jūrininkai, daugumoje buvo kiniečiai.

Anglijos lietuviai—naujokai plaukiant laivams į Archangelską darė susirinkimus, mitingus ir tarėsi ką daryti išlipus Rusijos žemėje. Laivų kapitonai patys bijojo ir nieko nesakė. Pagaliau, po 10 dienų pavojingos kelionės "Car", "Carica" ir "Dvinsk" pasiekė Archangelsko uostą. Buvo jau vėlus ruduo. Atgabentus laivais naujokus susodino į vagonus, vadinamus tepluškėmis, (Vagonai kuriose kuriami geležiniai pečiukai) ir nusiuntė į Sibirą.

Ligi trauk niai privažiavo Omską, tenai jau jau buvo gili ir šalta žiema. Omske naujokus apgyvendino barakose ir kareivinėse. Buvo kartu su Anglijos lietuviais rusų belaisviai ir kitų tautų naujokai kažin kur dingę. Tokiu būdu, Omske pasiliko arti 3000 lietuvių naujokų. Tuo laiku Rusijos imperijoje kilo neramumai. Caras Nikolajus II jau buvo seniau nuverstas, o valdžios priešakyje nuverstas, o valdžios priešakyje stovėjo Kerenskis. Omske ir kituose miestuose vyko mitin-

LIETUVON IR IŠ LIETUVOS

Pigiausiomis kainomis parduoda laivakortes

Compania Maritima Belga

(LLOYD ROYAL S. A.)

c. 25 DE MAYO 375, piso 3. U. T. 31 - Retiro - 5274 ir 5275

BUENOS AIRES

Laivai išvyksta kas 15 dienų.

Dideli patogumai 3-je klasėje.

Susisiekiama traukiniais su visais Europos miestais.

Vienintelis Juridinis Biūras

Vedams diplomuotų juristų, visokias bylas kaip vietos, taip ir užsienio teismuose.

Prekybos, Civiliai, Baudžiamieji, Nelaimingi atsitikimai darbe. Prašymas vietos administracijos istaigoms ir į Europą, vertimai dokumentų, sudarymai sutarčių reikalų sutvarkymas Lietuvoje bei kitur.

Iš toliau gali kreiptis raštu pridėdami 5 pezus atsakymo išlaidoms.

Reikale Kreipkitės į Direktorių JOSE PÓDREZ

c. Lavalle 1362 - Dto. 11 - Buenos Aires

U. T. 38 — Mayo — 2840

Priėmimo valandos: nuo 8 ryto iki 20 vakaro.

Greitumas — Tikrumas — Rimtumas — Teisingumas.

gai ir juose buvo reikalaujama tęsti karą iki galo, t. y. kol Vokietija bus nugalėta. Visą tą matę neseniai atgabenti iš Anglijos lietuviai. Omsko karo komendantas ne labai rūpinosi atgabentais iš Anglijos naujokais. Jiems buvo duodamas menkas maistas, o kareivinėms ir barakams kūrų turėjo ieškoti patys naujokai. Vieną dieną į kareivines atvyko rusų armijos karininkai surašyti naujokus ir skirstyti juos į dalis. Kai tik pasirodė karininkai, tai mūsų tautiečiai pareiškė, kad jie maistą priimsią, tačiau rusų kareivių rūbų nenorį. Karininkai pabūgę tuojau išėjo. Vieni manė, kad juos tuojau išsiųs į frontą, nes tai reiškė, kad naujokai pasipriešino karo valdžiai. Tačiau, daugumas vyrų nenorėjo cėti kariauti. Vienas kitam sakė kam mums eiti kariauti už svetimųjų reikalus.

Nežinia kuo viskas tas būtų pasibaigę, jei netolinesni suirimai Rusijos Imperijoje.

Anglijos lietuviams — naujokams, esant Omsko kareivinėse ir barakuose, pradėjo kraškėti ir Kerenskio vyriausybė. Ir Sibire pradėjo reikšti komunistų judėjimai. Tuomet daugumas lietuvių pamatė, kad Rusijoje jau nebėra tvarkas, todėl Omsko kareivinos apleidė. Vieni iš jų pasilikė Sibire, o kiti tuojau, kai po karo pabėgėliai, sugrįžo į savo tėvynę.

Del to tiems 3.000 Škotijos lietuviams ir neteko pamatyti rytų fronto. Dalis jų, sugrįžę į Lietuvą, stojo savanoriais į besikuriančią Lietuvos kariuomenę.

Tsb.

PIRMASIS LIETUVIS ABISINIOJE

Dabar, kai viso pasaulio akys yra nukreiptos į Abisiniją (Etiopiją) ne pro šalį prisiminti pirmą lietuvių, kuris aplankė Etiopiją. Toji kelionė į Juodojo liūto šalį buvo gana senai atlikta, būtent 1864 — 65 mt. Pirmas lietuvis, kuris aplankė Etiopiją

buvo kumigaikštis Ignatas Žagelis, gimęs 1827 m. Ukmergės apskr.

Baigęs gimnaziją Vilniuje, Žagelis išvažiavo į Kijevą, kur baigė universitetą, medicinos fakultetą, ir vėliau Paryžiuje gavo daktaro laipsnį. Londone Žagelis susipažino su anuometiniu Egipto vicekaraliaus sūnum, kumigaikščiu Halimu, su kuriuo labai susidraugavo. Baigęs savo studijas, Žagelis daug keliavo, dažniausiai su sakytu Halimu. Jis, tarp kitko, aplankė Ameriką, Australiją, Maldacijų salyną, Havajų salas, Siriją, Indiją ir didesnius Ramiojo Vandenyno salas. Per tas keliones Žagelis sudarė didelius ir vertingus apnaktytų kraštų augmenijos ir gyvūnijos rinkinius, kuriuos vėliau padovanojo Britų muziejui Londone, Paryžiaus muziejui ir Varšuvos tautiniam muziejui. 1864 metais Žagelis su Halimu aplankė Etiopiją ir buvo pažiūrėti Nilotės versmės. Po tos kelionės, išsilgęs savo gimtinės jis grįžo į Vilnių.

Būdamas Etiopijoje, Žagelis buvo du kartus priimtas anuometinio Negaus, ŠOOs karaliaus Soha Salassie. Žagelis labai gražiai atsiliepė apie Negusą, kuris tolimus svečius priėmė su dideliu vaišingumu. Negaus veide buvo matyti jo nepaprastas gerumas. Patyręs, kad vienas iš jo lankytojų yra gydytojas, Žagelis dar buvo pakviestas prie savo karališkojo stalo ir rodes jam ypatingą pagarbą. Negusas smulkiai teiravėsi apie Žagelio tėvynę, sužinojęs, kad ji vergauja sve timiems. Atleisdamas Žagelį, apdovanojo brangiu žiedu su dideliu rubinu.

Dabar, vykstant Italijos-Abisinijos karui, keliolika lietuvių tarnauja Abisinijos kariuomenėje ir užima kitas Abisinijos valdininkų vietas. Yra ten keli abisiniečių karininkai, technikai ir vienas karo inžinierius. Šie lietuviai ligi Italijos — Abisinijos karo, daugasia, gyveno Prancūzijoje ir Ispanijoje. Tsb.

KLINIKA CARELLI

Vienintelė Buenos Aires, kurioj kasdien aptarnauja dvilika gydytojų. Pirmas ligo apžiūrėjimas atliekamas aktyvaizdoj dviejų: Direktorius ir gydytojo specialisto.

SIRDIES Gydytojas specialistas iš Hospital de Clinicas.
GERKLĖS, NOSIES IR AUSŲ — Gydytojas specialistas iš Hospital Rivadavia.

SLAPUMO, Blenoragija aštri ir kroniška — Gyd. spec. iš Hospital Salaberry.

VIDURIŲ LIGOS — Gyd. specialistas iš Hospital Alvear

NERVŲ LIGOS — Gyd. spec. iš Hospital Rivadavia

MOTERŲ LIGOS — motės, menstruacijų, gimdymo ir k. Gydytoja specialistė iš Hospital Rivadavia.

SPINDULIAI X, DIATERMIA, ELEKTRIZAVIMAS — Gyd. spec. iš Hospital Muñiz.

LABORATORIJA, šlapimo, kraujo — Buenos Aires Universiteto profesorius.

VAIKŲ LIGOS — gyd. spec. iš Hospital de Niños. Pirmasai pasitarimas 5 pezai.

CLINICA CARELLI

Callao 339

Direktorius Dr. H. Carelli

NUO 9 IKI 20.

TIESA

No. 5 . BALANDIS . 1936 m

RELIGIJOS, MOKSLO IR LITERATūros SAVAITINIS PRIEDAS

★★

VI. Zubka

Bažnyčia ir Darbininkai

(tąsa.)

Toliau Pop. Leonas XIII, kalbėdamas apie darbininkui reikalingą poilsį ir atlyginimo didumą, taip sako: "Apskritai sakant, darbininkams reikia tiek skirti poilsio, kad jo užtektų darbe suvartotoms jėgoms atgauti. Pertrauka privalo atstatyti suvartotas jėgas. Kiekvienoje darbdavių ir darbininkų sutartyje visados privalo būti pažymėta ir ta sąlyga, kad darbininkams užtikrinamas šitas dvejopas — kasdieninis ir šventadienio — poilsis... nes niekas neturi teisės nei reikalausti nei prižadėti apie leisti priedermes, kurių turi Dievui ar sau pačiam.

Užmokestis privalo būti nemažesnis, kaip kad to reikia taupiam ir padoriam darbininkui pragyventi. Kad darbininkas būtinumo verčiamas ar dar blogesnio vargo bijodamas, sunkesniais sąlygas priima, kurias, nors ir nenori, turi priimti... tai yra prievarta, prieš kurią teisybė šaukia".

Darbininko pajamos, ypač paskutiniaisiais laikais, yra mažos. Dažnai jų nepakanka tinkamai šeimai aprūpinti. Be to dauguma darbininkų neturi nuosavo būto. Tokiais atvejais reikalinga nuomoti. Taigi didelę dalį savo sunkiai uždirbtų pinigų darbininkas privalo sumokėti namo savininkui ir tai, kaip sakoma, už plikas sienas. Į tai atsižvelgdama Bažnyčia ragina turtingesnius, geros valios darbdavius, fabrikų savininkus padėti darbininkams įsigyti šiokią tokią nuosavybę: nuosavą namelį, nuosavą žemės kasnelį. Tokia nors ir menka nuosavybė padaro darbininkų šeimai laisvesnėmis ir labiau nepriklausomomis, apsaugo jas nuo pirmųjų ir blogiausių darbo netekimo padarinių, ugdo tėvynės sąvoką ir tėvynės meilę. Toks kad ir mažas namiukas ir žemės kasnelis išvaduoja darbi-

ninką nuo sunkaus jausmo, kad jis su savo darbo jėga priklauso tik kitiems, palengvina jo po sunkios darbo dienos rūpesčių suspaustą širdį, kelia šeimos vertinimą ir meilę, suriša su gamta ir jos tiriais džiaugsmiais, su laiko nuo taip kūnui ir sielai žalingų smugių.

Įpattingai Bažnyčia rūpinasi moterimis — darbininkėmis. Būdamos švelnesnės ir silpnesnės jėgų, jos negali dirbti kai kurių, vien vyrams įveikiamų darbų. Sunkūs darbai ypač kenkia moterims — motinoms. Atsižvelgdama į tai Bažnyčia reikalauja, kad moterys, ypač motinos nebūtų verčiamos dirbti tokių darbų, kurie kenkia jų pačių ir jų kūdikių sveikatai. Tikrai sunkiai ne tik prieš Dievą, bet prieš valstybę nusikalsta tie, kurie nepagerbia moters — motinos, būsimųjų tautos ainių ir piliečių auklėtojos.

Nereikia pagaliau manyti, esą Bažnyčia tik kitiems pataria, iš kitų reikalauja. Ji ir pati daug dirba darbininkų, vargšų padėčiai pagerinti. Toje sirtyje krikščioniškoji artimo meilė jau gerokai yra pažengusi ir kasdien vis dar tebežengia pirmyn. Kiek šiandien yra ligoninių, prieglaudų, valgyklų tikrai būtų sunku besuskaityti. Virš visų jų lyg Betliejaus žvaigždė spindi Šv. Vincento a Paulo draugija, kurios nariai suteikia vargšams ne vien tik žemiškosios duonos plutele, bet ir Dieviškojo Žodžio išmities, nuoširdžios žmogiškos užuojautos, suraminimo.

Iš tų keletos patiektų minčių jau aiškėja, kad priešų metami Bažnyčiai kaltinimai neturi jokio pagrindo. Šmeiždami Bažnyčia jos priešai blogos valios, neretai ir blogo gyvenimo, žmonės, turi visai kitokių, su darbininkija nieko bendro neturinčių tikslų.

Šventas Jurgis kankinys

Švento Jurgio vardas labai populiarus lietuvių tarpe. Jurginės, taip Joninės ar Petrinės, gražiai švenčiamos Lietuvoje. Kodel tas vardas sudarė tokią gražią tradiciją?

Šventas Jurgis yra piešiamas ant balto žirgo smokdamas slibiną. Nebe to, kad lietuvis myli žirgą ir delto jam patinka šventojo atvaizdas. Bet ir jo gyvenimas, riteriško pavyzdys, patraukė lietuvių širdį. Todel ir Lietuvos valstybės ženklas labai jam panašus.

Kas buvo šventas Jurgis? Štai jo biografijos žiupsnelis.

Gimęs Kapadokijoje, Romos imperatoriaus Deokleciano laikais, garbingų ir turtingų tėvų sūnus, pastojio kariuomenės ir pasiekė kapitono laipsnio. Deoklecijonas nežinodamas, kad buvo krikščionis, padarė savo arti-

miausiu patarėju ir lauko teismo nariu.

Sugalvojus Deoklecijonui aršaus krikščionių persekiojimo planą, visi jam pritarė, tik tai vienas šventasai Jurgis pasipriešino ir tvirtai pareiškė, kad didžiausia neteisybė yra smerkti ir žudyti krikščionis už tikrojo Dievo garbinimą. Tada konsulas Maksencijus tarė: "Dabar aišku, kad tu esi šios sekto vadas". Šventasai Jurgis atsakė: "Taip. Esu krikščionis". Imperatorius Deoklecijonas mėgino perkalbėti šventąjį, kad jis pamestų krikščionybę, žadėdamas jam dar didesnę garbę, pagaliau, nesutikęs šventajam, grąsino žiauriomis bausmėmis, bet ir tai nieko nepadėjo. Ant rytojaus buvo atiduotas budeliui kankinti, kuris jį įdėjo į vinių prisagstytą ratą ir pradėjo sukuti: gyvos mėsos krito nuo kuno, bet

šventasis nepametė atsparumo ir užgirdo dangišką balsą: "Nebijok, Jurgi, aš su tavimi". Aplinkiniai, matydami šventojo drąsą ir pasiaukojimą, įtikėjo į Kristų, kurių tarpe buvo aukšti karališkų rūmų valdininkai Anatolis ir Protolėjus, tuč tuojau paguldė savo galvas už tikėjimą. Šventas Jurgis stebuklingai išgijo. Deoklecijonas dar mėgino jį perkalbėti, kad atnašautų dievams, bet šventasai pasakė: "Eikš į šventyklą, aš tau parodysiu, kokius tu dievus garbini". Nuėjo. Šventas Jurgis, prisitardamas prie Apolono stovilos, tarė: „Pasakyk, ar tu esi Dievas?“ „Nesu, Dievas“, atsakė stovila. "Tai kaip gi tu gali čia stovėti mano akyvaizdoje?" paklausė šventas Jurgis, ir tuo metu pasigirdo triukšmas ir bildesys šventikloje, nes griuvo visos dievų stovilos. Daug tada įtikėjo į Kristų. Bet pagonių kunigai reikalavo šventojo mirties. Jam buvo nukirsta galva.

Toki yra šventojo Jurgio gyvenimo istorija. Tvirtas ir aiškus tikėjimo išpažinimas jam uždėjo šventojo aureolę. O mes kokie šiaudadūšiai krikščionys pasilyginant su šventu Jurgiu. Vardą mylime, bet nuo darbų bėgame. Lietuviai pritikę švento Jurgio idealą išlaikyti.

J. Zubaukas.

VYSKUPUI ANTANUI KAROSUI 80 METŲ

Kovo mėnesio pradžioje Vilkaviškio vyskupas Antanas Karosas kukliai paminėjo savo amžių 80 metų sukaktuves. Tai

gražus metų skaičius, kuris duoda progos arčiau susipažinti su gerbiamojo jubilijato gyvenimu ir darbais:

Vyskupas Antanas Karosas gimė 1856 m. vasario 27 dieną Anykščių parapijoje Utenos apskrityje. Pradinis mokslas ejo šiaulių gimnazijoje. Aukštesnįs ejo Žemaičių kunigų seminarijoje ir Petrapilio akademijoje, kuriuos pabaigęs su teologijos magistro laipsniu, 1883 m. įšventintas kunigu. Pabeigęs, busimasis vyskupas atvyksta į Kauną ir čia kurį laiką eina vyskupo M. Paliulionio sekretoriaus pareigas. Eidamas tas pareigas pasižymi dideliu kropštumu, atsargumu ir pramatumu. Kun. A. Karosas sekretoriaujant pas Paliulionį, ne kartą tekdavo "diplomatiškai" pasielgti saugojant Žemaičių vyskupą (mat, vysk. Paliulionis buvo staigus žmogus) nuo per

Sekantis "TIESOS" numeris bus pašvęstas MOTINOS DIENAI.

Memento Mori.

Saulė dar žemę vieną žvilgsnį metė
Ir rengėsi gulti minkštam patale,
Pravirko gėlės, užmigo plaštakė —
Gamta kviepavo gilia krūtine...

Buvau tą vakarą prie ramaus ežero
Mačiau žuvėdras žaidžiant virš vandens
Ir kaip iš ežero, lyg kad iš kraterio,
Kilo garai — nuotaika rudens...

Veidą man apgaubė gili melancholija,
Ką kur nuskrido besotė mintis,
Jaučiau, kad diena kenčia agonija —
Jau greitai mirs ir neatgys...

Naktis skraiste jau pridengė ežerą...
Ismeigiau žvilgsnį į beribi toli,
Į horizontą, į raudoną žarą —
Gamta šnibždėjo — memento mori...

Br. Sveikauskas.

aštrių susikirtimų su rusų valdžios vyresnybe.

Be vyskupo sekretoriaus pareigų, kun. A. Karosas turėjo dar pamokų kunigų seminarijoje, būtent, mokė klierikus iš pradžios lietuvių kalbos, vėliau teologijos ir pasirašinėjo "Nedeldienio skaitymų" redaktorių: 1907 m. solenizantas tampa Kauno kunigų seminarijos rektorium, tačiau neilgam: kitais metais išrentinamas vyskupu ir gauna Žitomiriaus pavyskupio vietą. Žitomirias vyskupu tada buvo garsus lietuvių rašytojas estetas ir mecenatas. Niedzialkowskis. Kitas žmogus, tapęs vyks. Niedzialkovskio padejėju, be abejo būtų pasidavęs to išskirtinų gabumų ganytojo įtakai. Bet vysk. A. Karosas, pats savaimingas žmogus, nuo santykiavimo su Niedzialkovskiu ne tik nepasikeitė, bet priešingai, dar labiau užgrūdino savo būdą ir išprūsino prigimtą savarankiškumą.

Vysk. A. Karosas 1910 m. skiriamas Seinų vyskupijos ganytoju. Tada Seinų vyskupija buvo dvilypė. Mat, lenkai tyčia buvo išrūpinę tokį jos sienų nustatymą, tikėdami, kad vyks. A. Karosas leis lenkams šeiminkauti visoje diecesijoje ir lenkinti Savalkus. Jie labai apsiriko. A. Karosui atsikėlus į Seinus, čia prasidėjo gyviausia lietuviškoji veikla: steigiami lietuviški laikraščiai ir draugijos, keičiama pasenusi kunigų seminarijos tvarka, pertvarkoma ir panaujinama kapitula.

Pasaulio karo audrai atūžus į

Lietuvą, vyskup. A. Karosas priverstas pasitraukti iš savo diecesijos į Rusijos gilumą. Karo tremimo metu jis gyvena Mogiliove ir Petrapidyje. Grįžęs po karo į Lietuvą, vysk. A. Karosas gauna skaudžiai patirti lenkų neapykantą. Vienintelis iš Lietuvos vyskupų, jis (kartu su prelatu Crigaičiu) ištremiamas iš Seinų, apsigyvena partizaniškame lietuviškame Punske, bet ir iš ten lenkų išvaromas.

Pergyvenęs lenkų persekiojimus, vyks. Karosas nepaliauna rūpinis savo diecesijos ganytojiškai reikalais šiaurės ir anapus demarklinijos. Apsigyvenęs iš pradžios Marijampolėje, vėliau Gižuose, vysk. Karosas daro žygius prie šv. sosto, kad reistų jam grįžti į Seinus. Tiems žygiams nenusisėkus, 1926 m. įkūrus Lietuvos bažnytinę provinciją, vyks. A. Karosas tampa naujai įsteigtos Vilkaviškio vyskupijos ganytoju. Tačiau širdyje jis tebėra išlaikęs nepalaužiamą norą, bent prieš pabaigą savo gyvenimo, grįžti atgal į Sienuos.

Vyskupas A. Karosas — tylus, ramus ir kuklus žmogus. Jis stropliai, atsidėjęs eina aukštas ganytojo pareigas, puikiai mokėdamas skirti tikybinius ir politinius reikalus. Ir Lietuvių gavinimo darbe vysk. Antanas Karosas jau buvo žinomas dar prieš Didįjį karą. Jis jau nesniuose kūniguose ir savo auklėtiniuose skiepjo lietuvišką dvasią, aiškin davo jiems lietuvių kalbos grožį, drauge ragindamas pažinti ir pamilti visa, kas lietuviška. Tsb.

Jau laikas pagalvoti apie mūsų mokyklas ir jų darbus

Mes čion išeiviai visoje Pietų Amerikoje gyvename tą savaimingą gyvenimo laikotarpį, kuriuo tenka vyti kitus. Jaučiame skaudžią tuštumą savoje tautoje — tuštumą, kurią išugdė vergovė. Vienas pačių pirmųjų klausimų yra mums naujų kartų paruošimas: užkirtimas kelio išt-

utėjimui. O kad galėtume paruošti gerų piliečių ateitį, jaučiame didelį reikalą ir patiems nuolat ruošti. Idealaus auklėtojų kadro vis dar pasigendame. Auklėjimo dalykas, deja, tūlam ir šiandien tebėr ūkanotas ir mažos svarbos. Vaikai šeimose napajunta auklėjimo, nepajun-

"TIESA" tarnauja tik tiesai. Ją skaitydamas daug sužinosi ir išmoksi.

JAU LAIKAS PAGALVOTI. APIE MŪSŲ MOKYKLAS IR JŲ DARBUS

ta nei mūsų dabartinėse mokyklose. Atsiranda nemaža spragos, ir jaunuomenė neišeis mokyklos kokią reikiant.

Jei ieškotume trūkumų šių dienų tveriamųjų mums mokyklų ir mūsų mokslo sistemoje, tai rastume visų pirma daug nesandringumų. Du auklėjimo pagrindai, į kuriuos šiais laikais krepiama pedagogijoje ypatingo dėmesio: fizinis ir dvasinis — tie pagrindai nei mūsų mokyklų kokybėje lygia greta, nors ir matyti tendencijos tos sandringės link.

Konkrečiau kalbant, reikia pasakyti, kad Pietų Amerikos išeivijų mokyklos neturi tinkamo aparato jaunuomenei fiziškai auklėti. Prie visų kitų mokyklų nėra nei atitinkamų lavinimosi aikščių, nei erdvesnių gimnazijų, nei mokyklų su tinkamais įrenginiais. Pietų Amerika žengia žymiai pirmyn čia kūno kultūra yra aprūpinta visa ku, iki moderniausių mokyklos pėrių. Tokias mokyklos dažniausiai užlaiko privačios labdaringos ir tikybinės draugijos.

Psichologija seniai ir konstatavusi, kad dvasinis žmogaus darbas ir tobulėjimas daug pareina nuo fizinio tobulumo. Apie tai turėtume pagalvoti visi, kurie šio kito būdu susiduriame su mokykla. Fizinė kultūra reikia skirti trejų metų laiką: 1. pamokų pertrauką, 2. tam tikrą specialę pamoką ir 3. laisvą nuo pamokų laiką. Kiekviena mokykla ir kiekviena šeima čia turi saviškai sutvarkyti šitą dalyką, paruošdama tuo būdu jaunuomenę prie produktingesnio dvasinio darbo.

Pačiame intelektualiniame darbe tebeturime daug ko, kvepenčio atgyvenusia rutina. Mūsų vadinamieji mokytojai paprastai savo mokymo įrankių turi vieną programą, ir tas mokytojas tariasi esąs idealiausias, kuris išsena visas programas ir dar su papildymais. Žinoma, niekas negali sakyti, kad nereikia žiūrėti programos, tačiau ne joje glūdi jaunuomenės treniravimo prasmė.

Čion vietinių mokyklų turi pasistatiusios savo idealu pirmiausia asmenybės ugdymo. Svarbu, kad mokinytis įsitrauktų į darbą, kad jį pamiltų: svarbu, kad mokinytis susidomėtų ir savaimingai imtų dirbti, svarbu, kad jis grūdėtų savo charakterį, kad gautų ir moraliai auklėjimą. Susidomėjimas, galvojimas, skonis, užuojauta, tėvynės ir tautos meilė, religinis brendimas — tai kur tikroji programa, kurią galima taikinti visų tipų mokykloms.

Čionais išeivijų mokslo darbas turi būti vaizdingas. Mokymas ir mokymasis turi būti jungiamas su tiriamųjų dalykų iliustravimais. Pažinimas eina dviem keliais: iš pojūčių įspūdžių ir abstrakcijos sąvokų ir atvirkščiai — iš abstrakcijos sąvokų į pojūčių įspūdžius. Šitokiam mokslui reikalinga visų pirma pati gamta, nuo kurios slapstosi mūsų mokyklos, ir įvairūs kabinetai, laboratorijos, kurie turėtų būti steigiamos mokyklose.

Dar viena mūsų išeivijos mokyklos yda — tai gal neturėjimas savo baigto tipo. Tuo klausimu Pietų Amerikos lietuviai yra rimtai susirūpinę.

Tvarkant mokyklos gyvenimą racionaliai, reikia kreipti daugiau dėmesio į individualų auklėjimą. Mokykla turi reikalo ne su tam tikra viena mase, ne su

jaunuomenės trafaletu, bet su individualiais. Primitimas visiems bendrų pažvalgų, bendro darbo nėra tikslinga. Pedagogas uždavinys yra aptikti, kaip saktant išeivijai auklėjimo tašką: iš to taško išeidamas pedagogas turi plėsti to auklėjimo charakterį pageidaujama kryptimi.

Kuri auklėjimo kryptis reikalinga mūsų mokyklai išeivijoj? Kurios dvasios reikalinga jai iškvepti? Jei aišku čia kitoms tautos tautoms tai mums su savo ilgą amžių gyvenimo spaudimais — vargais čia aiškiau turi būti už kitus: pagrindinis mūsų mokyklos motyvas turi būti rimtas patriotizmas, lietuviškumas.

Išėjų sieji mūsų mokyklas piliečių turi būti sąmoningi tautos darbininkai, pasiriję dirbti visų pirma savai kultūrai. Del priežasties mūsų išeivijų mokyklose dalykai — grynai lietuvių kalba, lietuvių literatūra, lietuvių dailė, lietuvių tautos ir Lietuvos istorija — tie dalykai turėtų būti ypatingai išskiriami iš kitų dalykų tarpo; jie turi būti mokslo vyrai, pagrindas, iš kurio išeina bet kokios specialybės darbas.

Be abejo, tame tautišku metu turi būti dirbtinumo. Savos tautos ypatybės turi būti keliamos aukštesnės pilnos: neturime be reikalo į padangę kelti nei savo gyvenimo, nei jo didvyrių. Kas yra — pasimokykime imdimesi pavyzdžių, kas bloga — pasimokykime to vengdami, tai išraudami su šaknimis iš mūsų tautos gyvenimo.

Tautos dvasiniame ugdyme turi būti keliamas vienybės idėja. Ner gyvenimo — be vienybės. Tėra tik gyvi žmonės su savo individualiais ypatumais, tačiau vienos tautos turi būti bendri gyvenimo pagrindai, bendrą tauti-

Apžvalga

25 metų literatūrinio darbo sukaktuvės V. Bičiūnui.

V. Bičiūnas yra rašytojas, dailininkas, laikraštininkas ir visuomenininkas. Jo retas talentas jį padarė populiariu ir plačiai žinomą Lietuvoje. Svarbiausi jo išleisti veikalai yra šie: monografija apie kun. Katele, apie M. K. Čiurlionį, drama "Žalgiris", "Brolio Vitolio naktys", "Liaudies teatras", studija apie Vinco Krėvės

V. Bičiūnas

ne idėja. Partijos, jų ginčai iki nesąmonės — turėtų būti laikomos mokyklose tautos ydomis, nelaimėmis.

Tik bendruoju keliaudami keliu, tik pratinga praktiškumą jungdami su sąmoningu patriotizmu, toleranciją su individualizmu, — tik tuo keliu keliaudami, galime susikurti sau šviesią ateitį čion išeivijoj Pietų Amerikoje.

P. Š.—as.

"Likimo kelius". Jo paveikslai yra buvo išstatyti daugelyje parodų Kaune. Jis savaigas dailininkas. Kaune visi Lietuvos laikraščiai pilni jo straipsnių. Jis buv. Seimo narys krikščionių demokratų frakcijoje. Jis pagaliau pedagogas iki šiolei dėstęs Kl. Ruginio gimnazijoje ir meno mokykloje.

Vytautas Bičiūnas daug dar turi įpusėtų veikalų, kuriuos neužilgo, tikimes, pamatyti. Vyra dar jaunas, vos 43 metų. Sidabriniam jubiliumui linkime gražiai tęsti lietuvišką literatūros darbą.

J. Janonis.

Mirė Kiakštas

Kaune pasimirė baletmeisteris Jurgis Kiakštas. Jis buvo 1926–1928 metų Buenos Aires Kolono operos baletmeisteriu. Vėliau darbavosi Paryžiuje. Pastaraisiais metais gyveno Kaune ir buvo sukūręs savo studiją.

Mirė susilaukęs 57 metų amžiaus. Buvo stačiatikių tikėjimo, nes tėvas būdamas Rusijos caro Aleksandro III vyras, negalėjo katalikų išlaikyti.

Tiesos už pinigą nepirksi. Užtat

"TIESA"

nemokamas
priedas.

ARTURO CAPDEVILLA

ŠAHRAZADOS MEILĖ

Vienas naktis iš tūkstančio ir vienos nakties.
(Tąsa)

LAIKO DŽIAUGSMAS. Mįslė: Kas yra mūsų nelaimės tėvas?

ZEINAB. Viziris.

LAIKO DŽIAUGSMAS. Mįslė: Kas yra mūsų nelaimės senelis?

ROŽES PUMPURAS. Turi taip pat senelį?

LAIKO DŽIAUGSMAS. Karalius. Tyronas sau ieško vizirio patamsuose. Pastebi dvi akis, kurias apgaulė pasirinkus susisuko į šoną, ir sako: Šitos akys man reikalingos. Jaučia arti savęs niekšingą ranką ir sako: Šitos rankos man reikalingos. — Pamato ten juodą — baisybę urvą ir sako: Šita siela man reikalinga. O pamatęs šį kupranugarį iš šitą turbanpalaikį sako: Jau turiu mano žmogų, jau suradau nelaimių gimdytoją.

ZEINAB. Prakeiktas miestas. Tyla. Sukniubusios tarp priegalių mergelės užsimastė, juo kuri gražesnė, juo giliau svajingesnė.

ROŽES PUMPURAS. Mes nutilome, tačiau širdies gilumoje visos ieškome atsakymo vienam klausimui. Kurį iš mūsų šiandien žūs. Mes slapčia žvalgome galvodomos: žūs Zeinab? Žūs Laiko Džiaugsmas? Žūs viena iš tų, kurios alėjų sode laukia šurpauš apspindimo? Ir kiekviena geidžia mirti, idant kitų viltis tęstųsi dar nors vieną dieną.

LAIKO DŽIAUGSMAS. O, ne! ... Kol gi būsimė atpirkimo au-

komis, kaip žydų avinėlis? Jeigu vyrai pasitraukia nuo šventos pareigos, užimame mes jų vardus, kad mus nužudžius... Kada gi jam bus galas?... Būkim tvirtos, būkim išgelbėtojos... Nužudykim tyroną.

ZEINAB. Išdrįstumei tu?

LAIKO DŽIAUGSMAS. Su šiais dantimis jam perkąsiu gerkle ir jam mirštant gersiu jo kraują. O tu, Zeinab, tu išdrįstum?... O tu, Rožės Pumpure?... Pasigirsta iš toli einas šauksmas. Pasikui jis susilpnėja, lieka neaiškus. Taipgi neglama suprasti ar tame šauksme yra baimės šurpau.

ZEINAB. Vardan Alacho, nesikalbėkit. Jau išrinko karalienę. Tylėkit, dėl Alacho, dabar paskelbs jos vardą.

Visos trys suakmenėjusios klausosi. — Vos vos tesigirdi alsavimas iš jų prisilėgtų krūtinų. Diena vis dar debesuota. Vėsus vėjelis žaidžia po sodą. Iš naujo pasigirsta šauksmas. Rodos lyg saktų: Zeinab... Bet negalima suprasti...

ROŽES PUMPURAS. Kokį vardą šaukia?...

ZEINAB. Tylėkit, dėl Alacho... Man rodos, jog išgirdau mano vardą... Girdėjote? Tylėkit, dėl Alacho.

Įvairūs balsai, balsai heraldų po visus rūmus skelbia žinią: Karalienė Zeinab! Karalienė Zeinab! Karalienė Zeinab! Draugės sugriebia nelaimingąją, kuri

apalsta. Netekusi jėgų krinta ant priegalių.

LAIKO DŽIAUGSMAS. Jina!...

ROŽES DŽIAUGSMAS. Kaip tai? Tu nedrįsti nugalaboti despotą?

ZEINAB. Ne... Ne... Jojo akys mane sužavės, mane nugalės, mane pavergs... Negaliu! Negaliu!... Melskitės už mane, o rytoj kai išneš mano karstą, išpildykite dieviškąjį įstatymą. Atgręžkite mano veidą į Mekos Kaabą. Uždekite kuorų aplinkui mano kapą. Ištieskit maldai kilimus. Globokite mane. Ir ant mano kapo lentos iškalkite šitą žodį: Čia miega Zeinab, kuri viešpatavo vieną naktį, vargšė Zeinab, kuri už viską labiau mylėjo Zeituną Abdalachą, tą dykumų raitelį. Ir pridurkite: Pasigailėk jos, praeivi, kada sugrįš Abdalachas nekalbėk jam apie Zeinab mirtį. Pasigailėk, praeivi, sakydamas, kad Zeinab buvo svajonė, kad niekad Zeinab negyveno... Šitaip iškalsite ant mano kapo akmenis.

ŠAHRAZADA. Drauge, mielaisioji drauge!

ZEINAB. Rytoj būsiu pelenų kriva.

ROŽES PUMPURAS. O pasakui aš.

LAIKO DŽIAUGSMAS. O pasakui visos pavirsime pelenais. Bet ir man! Kada mane pasiims tyronas, jis taipgi pažins raudoną mirtį.

ŠAHRAZADA. Ką pasakei. Laiko Džiaugsme?

LAIKO DŽIAUGSMAS. Aš

jau nebesu Laiko Džiaugsmas, o tik Miesto Kerštas. Vyrų pabėga, mergelės leidžiasi žūdomos. Nėra moters, kuri jį nugalabytų. Aš už tave atkeršysiu, Zeinab.

ŠAHRAZADA. Laiko Džiaugsme, šito žmogaus gyvybė šventata. Tu nenužudysi jo neišdrįsi paliešti nei vieno plauko jo plaukų.

Belaisvės rauda. Staiga įeina Šahrazada, virpanti, susijaudinusi krinta į Zeinab rankas.

LAIKO DŽIAUGSMAS. Ne? ŠAHRAZADA. Ne!

LAIKO DŽIAUGSMAS. Kas gi man gali neleisti?

ŠAHRAZADA. Aš

LAIKO DŽIAUGSMAS. Kodėl?

ŠAHRAZADA. Todėl, kad aš jį myliu! Išgastis. Todėl, kad jį myliu. Žinok, tai, nes tu savo gyvybe man atsakysi už jo gyvastį.

LAIKO DŽIAUGSMAS. Tylėk, tylėk tu, kvaile, negąsdink manęs!

ROŽES PUMPURAS. Matai, Zeinab. Šahrazada išprofanavo tavo agoniją. Neužteko to, turėjo išjuokti draugystę.

ZEINAB. Nelinkėk, Šahrazada, jei kada nors mane mylėjai, tegu kadas mane nužudys.

ŠAHRAZADA. Atleisk, Zeinab. Tos bjaurios meilės yra kupina mano siela.

ZEINAB. Su baime tavęs klausau. Bet aš taip pat mylėjau ir maitai, mano nuotakos patalas bus kapai.

ŠAHRAZADA. Mylėjai?

ZEINAB. Taip, aš mylėjau, aš myliu vieną dykumų raitelį, rai-

telį šaunų, kaip jis kito — niekas nėra matęs. Jo vaikystė skraidė linksma ir laiminga tarp vilkstinės palapinių. Zeitūnas Abdalachas jo vardas. Du mėnesiai, kaip jis atsisveikino priešais mano balkoną pasirošęs vykti į Samarkandą Al — Achamą, kur buvo bemirštanti jo motina. Vienu mirksniu jis išnyko. Kada grįšiu, man sakė, tau atvesiu baltą kumelę, užšoksi ant jos ir pabėgsime iš šito prakeiktojo miesto. Kada jis grįš, kasgi iš manęs bebus? — vien tik pelenai.

ROŽES PUMPURAS. Bus kas tavęs verkia, Zeinab.

LAIKO DŽIAUGSMAS. Bus kas už tave atkeršys, Zeinab.

ŠAHRAZADA. Bus kas tave išgelbsti, Zeinab! Nieks daugiau nežus nuo šio žmogaus rankos. Leiskite man... Šį pavakarį, maldos valandą, eisime visos į sodą. Tą valandą taip pat ateis ir Karalius... Tada suprasite mano mintį, tada suzaibus mano siela jūsų akie...

ZEINAB. Ką manai daryti, Šahrazada. Atlikti tai, kas Tuo tarpu nuo vartų vedančių į sodą pasigirsta Vizirio balsas, balsas linksmas, aiškus, smagus, kurio anksčiau ne buvom patyre. Jo širdis įsitikinusi, kad Alachas yra didis, galingas ir suminylis. man yra lemta.

VIZIRIS. Ualachi, Šahrazada! ... Atvyko į miestą vaizbūnas, palaimintas vaizbūnas. Alachas mums jį siunčia!... Ualachi!...

ŠAHRAZADA. Ualachi, tėve! Vaizbūnai kaip atvyksta, taip vėl iškeliauja. Iš krinta uždanga. (Bus daugiau)

Penkių veiksmų tragedija „KLASTA IR MEILĖ“
suvaizdins teatro „Viltis“ artistai, šeštadienį, balandžio 25 d., salione „Vorwaerts“, c. Rincon 1141, Bs. Aires. Pradžia 9 v. v. ir tęsis iki 4 v. ryto. Šokiama grieš „Lyra“. Šį vakarą bendromis jėgomis rengia ir kviečia:
Lietuvių Centras ir d-ja Lietuva.

IS VISO PASAULIO SOVIETŲ RUSIJA

Prieš moterų musulmonų prekybą

Vyriausis prokuroras pranešė Vyriausybei, kad Kaukaze ir Centralinėje Azijoje pas musulmonus tebėra paprotis prekiauti moterimis. Esą dažnai pasitaiko moterų pagrobimas vedybų tikslu, net mažamečių ir jos visos tebevaikšto uždengtais veidais.

ISPANIJA Komunistinis elementas triumfuoja

Komunistinės tendencijos Socialistų partija, kuriai vadovauja Largo Caballero laimėjo prieš opoziciją, kuri norėjo atlaikyti partijos moderuotą kryptį.

Viso krašto proletariatas ruošiasi iškilmingai atšvęsti gegužės 1 d. Bus paskeltas visuotinis streikas ir suruoštos manifestacijos.

JAPONIJA
Susirūpino Kinijos komunizmo Japonijos Vyriausybė pareiškė, kad ji darys žygius apsaugoti Vidurinę Kiniją nuo komunistinės įtakos. Šia sritis jai taip pat svarbi pramonės ir prekybos ekspansijos žvilgsniu. Japonija susirūpinusi ir S. Amerikos bei Anglijos guldomy kapitalu Kinijoje. Netrukus galima laukti naujų sričių okupacijos Kinijoje.

LENKIJA
Kūria fašistinę partiją
Lvove įvykė neramumai pajudino pačios Vyriausybės pama-

**„SVYTURYS“ organizacijų leidžiamas
ir neįeško asmeniškio pelno.**

Pirkęs Nesigailėsi.

Parduodu gerai įruoštą ir labai lankomą VIEŠBUTĮ Av. Montes de Oca 85. Sužinoti sąlygas ten pat nuo 6 val. iki 9 val. vakaro. Pardavimo priežastis persikėlimas savininko į nuosavių namus.

STASYS PAVILONIS.

“C-A-C-I-Q-U-E”

yra geriausios skrybelės padarytos iš

“Castor Super Fino”

Tik 9.90

“CASA RAYADA”

Av. Almirante Brown 1441

Vienintelė Bokoje.

GRAN INSTITUTO "RAMOS MEJIA"

+ VENEREAS

Pigios kainos.
Mokėjimo palengvinimai. Nuo 9 — 21 v. Sekmdien. 9 — 12 v.

1. ANALIZAS ŠLAPUMO, ištyrimai Blenoragijos, ar tiksliai pagydyta. Išgydymas galutinis, naujo viškas ir greitas.
2. KRAUJO LIGOS IR MAŽAKRAUJYSTĖ (Tikslus analizas).
3. AVARIJOS visų laipsnių. Gydydas patikrinus (kraują anal. 1914).
4. APTARNAUJAMAS GYDYTOJŲ SPECIALISTŲ
5. ODOS kroniška egzema, votys, plaukų kritimo (Ultravioletiniai Spinduliai).
6. HEMOROIDAI — gyslių ištinimas, Prof. Sicardo
7. LYTINIAI NEGALAVIMAI: išgydomi prof. Cicarelli metodu.
8. NERVŲ ligos: nemiegas, neurastenija, smegenų sumenkėjimas.
9. REUMATIZMAS: Išias dieguliai, astma, slogas.
10. Širdis: mušimas, nuvargimas, spaudimas.
11. PLAUCIAI: kosulys, silpnumas, kvapo trukumas, suliesėjimas.
12. SKILVIS: Išputimas, nerviškas, užkietėjimas, vėma, žaizdos.
13. GERKLĖ, nosis, ausys: nukrypimai, polypai, uždegimai.
14. MOTERŲ ligos: (atskirai) gimdyvės ligos, mėnesinės ir panašios.

VISIŠKAS IŠGYDYMAS \$ 40.—; \$ 5 PER SAVAITE
ANALIZAI IR PATARIMAI Veltui
KALBAMA LIETUVISKAI

LRIVADAVIA 3070 PLAZA ONCE

tus. Premjeras Koscialkovskis buvo pasiruošęs važiuoti į Vengriją, bet susilaikė. Opozicijos dienraščio „Gazeta Polska“ viena laida tapo konfiskuota. Vyriausybė susirūpinusi sudaryti politinę partiją iš atsargos karių, kuriais iki šiolei ji remiasi. Naujoji partija bus fašistinio pobūdžio.

V. UŽDAVINYS JAU ISVYKO I AMERIKA

Vilniui vaduoti sąjungos reikalų vedėjas Vincas Uždavins vasario 4 d. išvyko į Šiaurės Ameriką. Jis Vilniui vaduoti sąjungos atstovas prie Amerikos lietuvių: Manoma, kad V. Uždavins Amerikoje išbus apie vienerius metus laiko. Tsb.

TELEGRAFO ir PASTŲ Direkcija žada pakelti į Ministerijos laipsnį.

MAISŲ (kukurūzų) derlius Buenos Aires provincijoje 80% yra pražuvęs dėl lietaus stokos.

Greit reikalinga virėja (sencilla) atlyginimas mėn. \$ 60.—
Kreptis: Cangallo 2158, Cap.

Greit reikalinga MERGAITE — mokinė į audino fabriką.
Kreptis: Herrera 287

Parsiduoda Sklypas

Del išvažiavimo Lietuvon labai geromis sąlygomis parduodu sklypą Est. Gerli F. C. S. Apie tą vietą gyvena daug lietuvių.

Teirautis pas savininką:

K. Kaušylą

c. TUCUMAN 740 — Capital

“EL ARCO IRIS”

Ferretería

— y —

Pinturería

JULIO VOLBERGO

— ir —

M. GRODZIELSKIO

Lietuviškas geležinių ir dažų sandėlys. Lietuviams duodamos ypatingos nuolaidos.
992 — PATRICIOS — 992
U. T. 21, Barracas, 0220

A K U Š E R E

A. BENES BILEK

Daug jau pasidarbavusi lietuvių Kolonijoje

c. LIMA 1217

U. T. 23 - B. O. - 3389

Priima kasdien nuo 9 val. iki 8 vakaro.

Sekmadieniais visą dieną

Dr. SCHAVELZON

LIGONINĖS “MUNIZ” ŠEFAS
Veneros ligų, gerklių, ausų, nosies pilvelio, širdies, kraujo plaučių ir kepenų. Specialistas. Kalba visomis kalbomis. Darbininkams didelė nuolaida
PUYERREDON 936, Bs. As.
U. T. 47 — 8416

DIPLOMUOTA AKUŠERĖ

Maria Nieves B. de Castaneo
c. Guayaquil 4466. — Berisso
U. T. 141 - Berisso
Priima visokių laikų ir kiekvieną valandą. Kainos ekonomiškos tikras ir skubus patarimas prie gimdymo.

— CLINICA DENTAL — “SANTA LUCIA”

Calle MONTEVIDEO 860 BERISSO F. C. S.
Tarp Callao ir Guayaquil
Pranešam mūsų gerbiams klientams ir visuomenei, kad klinika persikėlė į naujas, erdvesnes patalpas, sulig virš nurodyto adreso.
Dantų traukimas, taisymas, naujų sudėjimas kaučuko ir įvairios burnos ligos.
Priima: Nuo 14 iki 19 val. kiekvieną darbo dieną.
Lietuviams žinomas, kaip vienintelis dantų daktaras Berisse
SKYRIUS LA PLATOJE
Calle 29 Nr. 193. U. T. 4648 - Rocha

PABLO SYBUT

SIUVEJAS

Gerai ir sąžiningai atlieka darbą. Didelis medžiagų pasirinkimas.

Viši lietuviai tik ten siuvasi sau rubus
c. NUEVA YORK 4681 — BERISSO F. C. S.

Dr. JULIUS EIDELS

Lietuvis gydytojas, diplomuotas Vokietijos ir Buenos Aires universitetuose. Gydo įvairias, k. t. kraujo, vidurių, plaučių širdies, ausų, nosies, nervų raumenų ir MOTERŲ visas ligas. Kiekvienam ligoniui labai svarbu, kad asmeniškai papasakoti apie savo ligą PAČIAM GYDYTOJUI SAVOJE KALBOJE

Lietuviai eina pas tą gydytoją, su kuriuo pačiu sava kalba susikalba.

Priima nuo 15 iki 18 val. Sekmadieniais nuo 9 iki 12 v.

c. PARAGUAY 631 — o-o-o — (esq. FLORIDA)

U. T. 31 — Retiro — 6516, Buenos Aires

PIRMA LIETUVIŲ KLINIKA BOKOJE

Pržiūrima gydytojų specialistų.

MODERNIAUSIAIS VENERINIŲ LIGŲ GYDYMMAS

Ivairios moterų ligos — Kraujo užplūdimai

Džiava — Gydydas aukso druskos kontr. X spinduliai

Chirurgia - Vidurinės ligos - Apendicis - Nenormalios

nagos - Širdies - Vidurių - Skilvio ligos - Reumatizmas

Gerklės, Nosės, Ausų ligos. Odos uždegimai ir panašios

ligos. — Diatermia — Ultravioletiniai Spinduliai.

Peržiūrėjimas 2 peza.

Priima nuo 10 iki 12 v., ir nuo 15 iki 21 v.

Švent. nuo 10 iki 12 v.

ALMIRANTE BROWN 1039

MEDICINAL NEWS

DIDŽIAUSIA IR PIGIAUSIA — BUENOS AIRES

VISŲ LIGŲ KLINIKA

12 KABINETŲ, 10 KYDYTOJŲ SPECIALISTŲ

BENDROJI KLINIKA.

Vidurinės ligos. Širdis. Plaučiai. Kepenos. Pilvas. Nervai.

Galvos skaudėjimai. Reumatizmas. Gemerojos.

PLAUCIŲ LIGOS

Kosulys aštrus ir kroniškas bronchitas. Astma. Pleuritas ir ki-

toki susirgimai plaučiais pas mus galutinai išsigydomi. Ben-

dras nusilpimas — stoka apetito, menkėjimas (svorio nete-

kimas) visiškai, kas pas mus gydosi.

TRIPERIS gydomas greit ir be skausmo naujaisiais meto-

dais.

SIFILIS: 606 — 914. Odos ir kraujo ligos.

Klinikoje randasi LOVOS atvykusiems iš toliau nuo \$1 į dieną

MOTERIMS ATSKIROS PATALPOS

Venerinių ligų ligoniams pirmas patarimas veltui. Patarimai

\$ 3.— Mėnesinis abonentas nuo \$ 10 į mėnesį. Priėmimo va-

landos nuo 9 val. iki 12 ir nuo 15 iki 21 val.

28 SUIPACHA 28

INFORMACIJŲ SKYRIUS Žinotini Adresai

Lietuvos Pasiuntinystė ir Konsulatas
c. Callao 1971. U. T. 44 - 5243.

Lietuvių Bažnyčia
Av. Montes de Oca 550.

Lietuvių Kolonijos Kapelionas
c. Herrera 287. U. T. 23 - 6125

Argentinos Lietuvių Katalikų Federacijos Centras
Av. Montes de Oca 85. U. T. 23 - 4675.

ALKF organizacijos ir įstaigos:
L. K. šv. Kazimiero Bendruomenė:
a) šv. Kazimiero koplyčia,
b) šv. Cecilijos choras,
c) "Tiesos" spaustuvinė,
d) "Tiesos" žurnalo (laik. priedo prie "Svyturio") redakcija,
e) Orkestras "Kanklės".

Šv. Vincento a Paulo dr. ja.
c. Herrera 287. U. T. 23 - 6125.

L. Mergaičių Globos dr. ja
L. Jaunimo dr. ja
Vaidintojų Būrelis
"Svyturio" redakcija ir administracija
Darbo bei Patarimų Biūras
Nakvinių patalpos ir valgykla
Av. Montes de Oca 85. U. T. 23 - 4675.

Buvusių Lietuvos Kariuomenės Karių Sąjunga

A. L. Tautininkų Sąjunga
c. Ituzaingo 728. U. T. 21 - 3922.

Berisso "Mindaugo" dr. ja
Prez. Antano Smetonos mokykla Choras ir Vaidintojų Būrelis
c. Barcelona 3965.

Berisso Buv. Lietuvos Kariuomenės Karių Saj. "Kęstutis"
c. Napoles 4260.

SVYTURIS

GALIMA GAUTI PAVIENIAIS NUMERIAIS ŠIOSE VIETOSE:

BUENOS AIRES
"Lietuvių Namuose" ir "Svyturio" Administracijos:
Av. Montes de Oca 85.

Povilonio Viešbutis
Av. Montes de Oca 85; U. T. 23-4675

Banco Holandes
c. Cangallo 360

Kaušakio Restorane „Internacional“
c. Monteagudo 428. P. Patricios

Pas Batsiui Teper J.
c. Varnes 566 Capital

Taipgi pas visus laikraščių parduvejus
Av. L. N. Alem

PROVINCIJOS
Kungio Restorane „Palanga“
c. Fraga 101, Pienyro, Avellaneda

Pas K. Leleiva
c. Brasil 2626 — Pineyro

Libreria Ucrainiana
c. Ing. Huergo 1263 — Deck Sud

Pas José Rysas
N. Socuz — N. Pompeya

Marcinkevičių Eduardą
J. Suarez 1001 — V. Alsina

BERISSO
D-žo „Mindaugas“ Patalpose

c. Barcelona 3965 — Berisso F.C.S.

ROSARIO
Pas Klimą — c. Guemes 2443, Rosario

MONTEVIDEO URUGVAJUJE
Pas J. Mackevičių

c. 1 Nr. 77, Casabo, Montevideo

Pas Šniupį Stasį
c. Rio ed Janeiro esq. Belgica

Barrio Cerro.

NAUDOKITĖS NEMOKAMAI.

Nakvynės
c. Cangallo 2471, Bs. Aires

Pirtys
c. Caseros 762 —
c. Córdoba 2222 —
c. French 2459 —

Prieglauda
Pavargėliams ir beturčiams
c. Junin 1930, Buenos Aires

Vaikų darželis ir jų priežiūra
c. Victoria 1089 Buenos Aires

Ligoninės
Asistencia Publica

c. Esmeralda 66, U. T. 33-6200

Rawson — Av. Alcorta 1402
Ramos Mejia — c. Urquiza 609

Boca — c. Jonte y Segurola

LAIVŲ JUDEJIMAS

Ateina:		Išeina:	
Baladžio		Balandžio	
24 — Cap Arcona	12.4	24 — Formose	20.—
24 — Arlanza	7.4	24 — Oceania	17.30
27 — Alsina	10.4	25 — Vigo	12.30
27 — Cabo Santo Tome	11.4	27 — Cap Arcona	19.30
28 — Monte Olivia	8.4	29 — Arlanza	7.30
		29 — Highland Brigade	11.30

PINIGŲ KURSAS PEZAIŠ

100 litų — — — — \$	58.68	100 lirų — — — —	27.62
1 svaras sterlingų —	17.02	100 zlotų — — — —	65.30
100 dolerių — — — —	343.69	100 frankų — — — —	22.72

CLINICA

DR. APPERAVIČIAUS
Corrientes 1955 U. T. 47-7746
Atdara nuo 16-20 val kasdien
Žymus chirurgas, diplomuotas
Rusijoje ir Argentinoje
MOTERŲ LIGOS
X SPINDULIAI

NEAPSIRIK!

Tik Pr. Dombavas yra lietuvis Argentinoje, kuris žino vietos įstatimus, rašo prašymus, skundas ir t. t.

Av. Montes de Oca 85
U. T. 23 - 4675

PERKANT VAISTUS

Reikia visuomet kreiptis į vaistinę

BERISSO "DEL INCA"

U. T. 2 - Berisso

y Rio de Janeiro 3595

U. T. 204 - Berisso

De ROCA y SINGIALE

Pirmarūšiai vietos ir užsienio vaistai, pigios kainos, greitas ir mandagus patarnavimas.

FELIPE ŽURAVELL

c. Marsella 176 Berisso F.C.S.
Valgomųjų ir gėralų parduotuvė Visiems lietuviams žinoma parduotuvė savo aukštos kokybės prekėmis ir pigiomis kainomis.

AKUŠERE

MARIA Z. de MAEROFF
Specialiste prie gimdymų, ir svarbiuose reikaluose turi gydytoją, priima pensionistes patarimams veltui priėmimas nuo 13 iki 21 val. kasdien.
c. Sarmiento 2537 Bs. Aires
U. T. 47 - 4728

PARSIDUODA BICIŲ ŪKIS

Labai geromis sąlygomis parsiduoda "kinta", susidedanti iš 2 hektarų žemės su muriniu namu, galponu ir su visų gyvų inventoriu, t. y. kiaulių, vištų ir per 10 avilių bičių. Visa "kinta" apšodinta vaismedžiais. "Kinta" yra netoli Buenos Aires Est. Ezeiza, FCS.

Tartis su p. V. Rymavičium, Av. Montes de Oca 85

Modistė Danutė

c. Chile 1075. — Buenos Aires
Pirmarūšė moterų rūbų siuvyklą.

Servicios funebres

Išdesio valandoje Tamstai gerai ir sąžiningai patarnaus vien tik

Boccia H-nos.

Representante
LAFEUDO H-nos
BARCELONA 4 4 5 2
U. T. 22 — BERISSO
Turi įvairius ir gerai įrengtus vežimus: vestuvėms, krikštynoms ir pakasynoms.
Naktinis patarnavimas.

Didelė Lietuvių Dantų Klinika

IR LABORATORIJA

Direktorius daktaras M. MINCAS

Gydo plombuoja, traukia be skausmo ir deda auksinius, porcelinius ir kitokius dantis PIGIAUSIOMIS KAINOMIS. Visus dirbtinius dantis gamina savo moderniškai įrengtoje laboratorijoje, DELTO KAINOS LABAI PIGIOS.

Laboratorijos Vedėjas diplomuotas mek. dent. S. Štabinskas.

Priima nuo 9 iki 12 ir nuo 15 iki 21 val.

Šeštadieniais nuo 9 iki 12 val.

SUIPACHA 28

BUENOS AIRES

Didžiausias Lietuvių Viešbutis B. Airese

STASIO POVILONIO

Montes de Oca 85 U. T. 23 - 4675

Tikri lietuviški valgiai ir gerimai. Pigūs ir švarūs Kambariai Nakvėnėms, Lovos nuo 50 centų. KIEKVIENĄ Sekmadienį daromi popiečiai, griežiant lietuvių orkestrui.

LIETUVIAI IR LIETUVES ČION SUSIRENKA, NES TIK ČIA LINKSMA MALONU IR LIETUVIŠKA

Viešbutyje yra **Darbo Biuras**

DARBUI GAUTI

NEPALIK NEAPSILANKĘS

DANTŲ KLINIKA

LAVALLE 410

U. T. 31 — Retiro — 4472

Specialus dantų traukimas be skausmo. Sudedama visa dantų eilė iš aukso, kaučuko ir porcelano. Mandagus patarnavimas. Žemos kainos. Patarimai veltui (Atvykę iš provincijos priimami be eilės).

Darbo Valandos:

Kasdien nuo 9 iki 12 ir nuo 14 iki 20. Traukimas be skausmo tik \$ 2.— Kalbama vokiškai.

"Foto Lito"

S. ANTONAVAS

Atlieku įvairius fotografavimo darbus savo studijoje, o tai pat einu į namus.

Uspallata 877 esq. Montes de Oca — U. T. 23-3535

Dr. J. HAHN

Moterų ligos. Netvarkingos mėnesinės. Gimdos ligos. Vidaus ligos. Skilvio.

VENERINĖS LIGOS

Išbėrimai. Šlapumo puslė. Prostatitis. Kraujo ligos. Sifilis. Ultra - Violetiniai Spinduliai.

Vyksta į namus. Šaukite telefonu: U. T. 47, Cuyo - 7601

Kainos ekonomiškos — Pigus priėmimas.

Priima: Nuo 15 iki 20 1/2

calle Tucuman 2729 esquina Pueyrredón

TEMYK!

Dr. A. GODEL

Specialistas gydymo

Blenoragija — Sifilis (606 — 914)

Kraujo ir Odos

PLAUČIŲ, ŠIRDIES, SKILVIO, KEPENŲ, NERVŲ ir REUMATIZMO LIGŲ

X. — SPINDULIAI — DIATERMIA — ANALIZOS

Moterų Ligy Specialistas

Mėnesinių netvarkingumas ir pasivėlavimai.

Lietuviams pirmas patarimas veltui

Priėmimo valandos nuo 9 — 12 ir nuo 15 — 20 val.

Calle CANGALLO 1542

Tik tai

"SVYTURYS"

teisybė

rašo